

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

LETO VI. ŠTEVILKA 9
SEPTEMBER 1998

poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

P2289

PIKOMIL 1 je prilagojeno mleko za dojenčke od rojstva do dopolnjenega 5. meseca starosti in popolnoma zadošča otrokovim prehrabnim potrebam v prvih mesecih življenja.

PIKOMIL 2 je delno prilagojeno mleko za dojenčke in otroke od dopolnjenega 5. meseca starosti dalje. Ob vedno bolj raznoliki prehrani zagotavlja Pikomil 2 nemoten otrokov razvoj.

PIKOMIL soja je prilagojeno mleko iz sojinih beljakovin visoke biološke vrednosti. Namenjen je otrokom, ki so alergični na beljakovine v kravjem mleku ali preobčutljivi za laktozo. Zelo dobrodošel pa je tudi v prehrani otrok iz vegetarijanskih družin.

Družina

PIKOMIL®

PIKOMIL cereal so obogatene mlečno-žitne kaše.

Pripravljene so iz instant žit in delno prilagojenega mleka. Kašam Pikomil cereal je dodano železo ter vitamina A in D. Ker že vsebujejo mleko, je priprava enostavna – samo z vodo.

RIŽ Z MLEKOM Pikomil cereal ne vsebuje glutena in je dveh okusov: po vaniliji in po banani. Priporočamo ga po dopolnjenem 4. mesecu starosti kot samostojen obrok za zjutraj ali zvečer.

PŠENICA Z MLEKOM Pikomil cereal je prav tako dveh okusov: po vaniliji in po mešanem sadju, priporočamo pa jo po 6. mesecu starosti.

Vsi izdelki iz družine Pikomil so sestavljeni in izdelani po najnovejših mednarodnih priporočilih in standardih.

Podrobnejše informacije dobite pri proizvajalcu. Krka, d. d., Novo mesto, Šmarješka cesta 6, 8501 Novo mesto

INFORMATIVNI BILTEN
ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

UTRIP

GLAVNA UREDNICA ČZD:

Vera Grbec

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Veronika Pretnar Kunstek, Bojana Filej,
Petra Kersnič, Irena Istenič

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 11150 izvodov

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

4500 SIT

Za člane Zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefaks: 061/316-055

Žiro račun: 50101-678-48641

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993,
št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se
plačuje 5-odstotni davek od prometa proizvodov.

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2

tel/faks: 061/753-800

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana,

tel/faks: 061/301-542

DROGA

V majhnem kletnem prostoru,

v bloku sredi mesta

se zbirala je vsa dolina,

ki jim dom bila je CESTA.

Okna so bila razbita,

vrat sploh ni bilo,

stene so bile ožgane

in popisane s KRVJO:

"Hej, fantje in dekleta,

zakaj počnete to?

Je res tako nevzdržno,

je res tako hudo?"

Silvija KRALJ

Avtorica slike na naslovnici:

Marija Oberstar, višja medicinska sestra

GELI HAJDINJAK

predstavljamo vam

POTEZE, KI PUSTIJO SLEDI

Razmišljanja

5. MEDNARODNI SIMPOZIJ O URGENTNI MEDICINI

Udeležili smo se

DELO ZBORNICE

- **UTRIP POLETNIH DNI NA ZBORNICI** -----5

SZO

- **NOVICA IZ SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE (SZO)** ---8

AKTUALNO

- **VESTI O DELU ZDRUŽENJA ZDRAVSTVENIH ZA VODOV SLOVENIJE** -----9
- **DOJENJE** -----10
- **POLETNA AKCIJA EVROPA PROTI AIDSU** -----13

PREDSTAVLJAMO VAM

- **GELI HAJDINJAK** -----14

PORTRET MESECA

- **IRMA RENAR** -----15

RAZMIŠLJANJA

- **ETIČNE DILEME IN ETIČNI PROBLEMI V OČEH ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE** -----17
- **KAKO (PRAVILNO) ODMERITI RAZLOGE ZA IN PROTI** -----18
- **POTEZE, KI PUSTIJO SLEDI** -----20
- **SPOMINI SE NAREDIJO IN OSTANEJO** -----21

UDELEŽILI SMO SE

- **VTISI S 5. SREČANJA STROKOVNE SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DERMATOVENEROLOGIJI** 22
- **"MISS SLOVENIA"** -----23
- **ZDRAVSTVENA NEGA OČESNEGA BOLNIKA** -----24
- **KONFERENCA O CELOSTNI OBRAVNAVI BOLNIKOV Z RAKOM** -24
- **ŠTUDENT V ŠVICI** -----26
- **NAŠE OČI - KVALITETA ŽIVLJENJA** -----28
- **IZLET NA SLOVENSKO PRIMORJE** -----28
- **5. MEDNARODNI SIMPOZIJ O URGENTNI MEDICINI** -----29
- **OBLIKOVANJE IN UVAJANJE STANDARDOV V ZN TER STRES IN IZGOREVANJE MS IN ZT.** -----30

ŽIVLJENJE IN DELO

- **BOLNIŠNICA V GEORGETOWNU V GUYANI** -----32

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

- **PRVI PREVOD VIRGINIE HENDERSON V SLOVENŠČINO** -----33

SREČANJA V TUJINI

SREČANJ DOMA

Prispevke za naslednjo številko UTRIPA pošljite do 25. septembra 1998
Uredništvo

UTRIP POLETNIH DNI NA ZBORNICI

Petra Kersnič

In potem je prišlo poletje – vsi so šli na morje, v planine in širom sveta ter pisali samo še razglednice. Taka je najpogostejša predstava o plavanju skozi poletje, o paši duše sredi gora ali potepanju po širjavah te zemeljske oble.

Naše aktivnosti so v juliju bile še v polnem zamahu. V začetku julija smo imeli dva sestanka, na katerih smo oblikovali pripombe in predloge na posredovane podlage za oceno direktiv pri vključevanju v EU.

Dvakrat se je v mesecu juliju sestala tudi Delovna skupina za oblikovanje terminološkega slovarčka.

6.7. smo se udeležili uvodnega srečanja projekta Sekcije študentov zdravstvene nege s tujimi študenti, ki so prišli v sklopu mednarodne izmenjave študentov na počitniško prakso.

10.7. in 20.7. smo sodelovali s Centrom za poklicno izobraževanje, Socialno zbornico, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve in Sindikati v skupini za oblikovanje izobraževalnih programov za oskrbo na domu.

Julij je bil tudi vroč sindikalni mesec. Z veseljem smo lahko v anketi nedeljskega Dela prebrali izjavo javnosti, ki bi v 62,5 % (700 anketiranih) podprla stavko medicinskih sester. Prišlo je tudi do podpisa Kolektivne pogodbe za zaposlene v zdravstveni negi, in tudi do podpisa Aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije.

Predsednica sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije in vodja pogajalske skupine sindikatov, **Jelka Černivec**, je ob podpisu v izjavi za medije poudarila: »Kolektivno pogodbo v sedanji verziji, ki je prvi uradni dokument za medicinske sestre in zdravstvene tehnike v Sloveniji, smo se po tehtnem razmisleku odločili podpisati iz treh razlogov: dosegli smo priznanje polurne priprave na delo za medicinske sestre in zdravstvene tehnike, sredstva za njihovo izo-

braževanje pri delodajalcih bodo od sedaj zelo natančno določena, prav tako pa bodo zaposleni, ki opravljajo delo na terenu, zavarovani. Prav se nam je zdelo, da te spremembe uveljavimo še pred jesenjo, saj smo bili v našem sindikatu vedno pripravljeni na dogovarjanje tudi po posameznih fazah. Poudarila pa bi rada, da ta vmesna postaja še ne pomeni izpolnitve naših zahtev, zato smo se odločili, da se moramo dogovoriti o novem tarifnem delu in dodatku za zdravstveno nego do **15. septembra**. Če se to ne bo zgodilo bomo lahko spoznali, da je Vlada kršila sporazum, ki smo ga podpisali danes, in začeli s stavko.«

16. 7. smo skupaj s predstavniki Sindikata v zdravstveni negi in Ministrstva za zdravstvo sodelovali v radijski oddaji "Studio ob 17 h", v kateri smo pojasnjevali in utemeljevali pomembnost lastne – poklicne kolektivne pogodbe in prizadevanja stroke za zakonsko opredelitev dejavnosti zdravstvene nege. Neposredni stik s poslušalci nas je prepričal, da je med ljudmi prepoznavna vrednost našega dela in prispevka v celotnem postopku obravnave posameznika.

Sindikata delavcev v zdravstveni negi je v začetku avgusta poslal matičnemu odboru Državnega zbora - Odboru za zdravstvo, delo, družino in socialne zadeve predlog besedila novele Zakona o zdravstveni dejavnosti, s katero želijo doseči, da bi se rešilo vprašanje opravljanja, vrednotenja in nagrajevanja pripravništva za medicinske sestre in zdravstvene tehnike v višješolsko, visokošolsko in univerzitetno izobrazbo.

V Uradnem listu št. 60/1998 – 28.8.1998 je objavljena Kolektivna pogodba za zdravstveno nego.

23. 7. smo se na povabilo medicinskih sester iz Zdravstvenega doma udeležili informativnega sestanka, na katerem so sodelovali tudi predstavniki Sindikata delavcev v zdravstveni negi in

pravna svetovalka in na katerem so nas seznanili s svojim delom in nekaterimi težavami.

Kot gostitelji smo v tem času imeli tudi številne dogovore in usklajevanja za organizacijo mednarodnega strokovnega srečanja predstavnikov nacionalnih združenj medicinskih sester iz Evrope (PCN – Permanent Standing Committee of Nurses of the EU), ki bo potekal novembra na Bledu.

Mnogi ste nas klicali in obvestili o prispevku – članku Ali se procesa zdravljenja in zdravstvene nege razhajata ?, ki je bil objavljen v juljski reviji Zdravniške zbornice - Isis. Nanj smo se takoj odzvali z obširnimi odgovorom, katerega objavo pričakujemo v oktobrski številki Isisa.

Tik pred oddajo gradiva za Utip smo prejeli Zdravstveni statistični letopis za leto 1997. Statistika oziroma njeni podatki so zagotovo največkrat zlorabljeni matematika, ki se pogosto ne izteče v korist razpravljalca. In ker te podatke uporabljajo načrtovalci zdravstvene politike, z njimi ni mogoče postaviti načelne trditve – pomanjkanje kadrov. Kot na dlani je pred nami akcija o oceni realne kadrovske zasedbe in zaradi obsega in značaja delokrogov potrebna kadrovska zasedba. Podatki o zaposlenih izvajalcih zdravstvene nege govorijo:

višje medicinske sestre – skupaj 3187

(v letu 1996 - 3098)

- bolnišnice - 1795 (1996 – 1723)
- zdravstveni domovi - 1018 (1996 – 1005)
- zdravilišča – 22 (1996 – 22)
- posebni zdr. zavodi – 23 (1996 – 22)
- IVZ ZZZV – 51 (1996 – 49)
- zaposleni pri zasebnikih – 63 (1996 – 47)
- drugi zavodi – 220 (1996 – 220)

zdravstveni tehniki – skupaj 10126

(v letu 1996 - 9953)

- bolnišnice - 5686 (1996 – 5435)
- zdravstveni domovi - 2631 (1996 – 2713)
- zdravilišča – 110 (1996 – 115)
- posebni zdr. zavodi – 28 (1996 – 42)
- IVZ ZZZV – 67 (1996 – 65)
- zaposleni pri zasebnikih – 610 (1996 – 430)
- drugi zavodi – 994 (1996 – 1152)

Če smo prejšnja leta zasledili iz leta v leto večji porast bolničarjev, kaže sedanje stanje zmanjševanje teh profilov – 1997 – 823 (1996 1025).

29. junija 1998 je v Uradnem listu št.47/1998 izšel **Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih**, ki ureja strokovne in znanstvene naslove, ki si jih diplomanti visokošolskih zavodov pridobijo po končanem dodiplomskem ali podiplomskem študijskem programu z veljavnostjo.

DOPISANO V medijih smo v teh poletnih dneh lahko večkrat prebrali, da Evropa od nas zahteva kakovost v zdravstvu. Na to temo so to poletje tudi potekala mnoga srečanja strokovnjakov. Pri tem sem v mislih seštevala številne aktivnosti, ki smo jih izvajalci zdravstvene nege že pred mnogimi leti na vseh mogočih in organiziranih ravneh v zdravstveni negi aktivirali in s tem pričeli s svojo bitko za kakovost v zdravstveni negi. Kako? S tem, ko zahtevamo svoj zakon, ki je 15. julija že praznoval prvi rojstni dan, odkar smo ga oblikovali in v njem zapisali vse, s čimer bomo lahko kakovost dosegli in merili. Dnevno bremo, da po vsem svetu in tudi v Evropi države temeljito spreminjajo sisteme zdravstva, predvsem pa so aktivnosti usmerjene v zmanjševanje stroškov – tukaj se le postavlja vprašanje – na čigav račun? Varovančev ali naš? Govori se tudi o krizi zdravstva, ki jo marsikje rešujejo tudi s spreminjanjem zdravstvene zakonodaje. Različne so tudi opredelitve in odnos države do zasebnega dela. Zelo so zanimivi podatki iz Velike Britanije, kjer po nekajletnem zasebništvu osnovnega varstva prepoznajo njegovo vrednost in ga podpirajo nazaj. Ali nismo pri nas nekaj zelo dobrega in vzorčnega na področju osnovnega zdravstva in preventive že imeli? Vprašanje je tudi v državni strategiji, ki je bila oblikovana, mnogokrat spreminjana in do zdaj še ne sprejeta!

Za nas je pomembno, da uveljavimo učenje abecede kakovosti v procesu izobraževanja – saj lahko le z znanjem v svoje delo nenehno vgrajujemo strokovnost, racionalnost, ekonomičnost, etičnost in človečnost.

Jeseni nas čaka veliko dela – zavedajmo se, da za vsem, kar počnemo, ostane sled!

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

SKLEPI POSVETA:

**IZOBRAŽEVANJE V LUČI NOVE ZAKONODAJE
in USTVARJANJE POGOJEV ZA VSTOP V EVROPO**

Ljubljana, 17.6.1998

1. Izobraževanje medicinskih sester - nosilk stroke zdravstvene nege - mora potekati le na eni ravni in sicer v visoko strokovnem programu, ki mora trajati najmanj tri leta in poteka v sklopu Univerze.

2. Vpis v dodiplomsko izobraževanje za poklic medicinske sestre je možen po uspešno zaključenem srednjem izobraževanju. Pogoji za vpis morajo biti enaki kot za vpis v druge univerzitetne programe, kar pomeni tudi enako začetno starost pri vstopu v izobraževanje za zdravstveno nego.

3. Medicinske sestre s fakultetno izobrazbo, ki daje možnost akademizacije, pokrivajo delovna področja vodenja in upravljanja, pedagoškega dela, zdravstveno vzgojnega ter raziskovalnega dela.

4. Zaradi spremembe šolske zakonodaje je nastala sprememba v izobraževalnih ravneh za nosilko poklica. V prehodnem obdobju se izvede akcije, ki bodo diplomantkam višješolskih izobraževalnih programov omogočile enakovredne možnosti vpisa v fakultetne programe in programe specializacij, kot je to omogočeno diplomantkam visokostrokovnih izobraževalnih programov.

5. Medicinska sestra potrebuje za izvajanje zdravstvene nege le en profil pomočnika, kar je v slovenskih razmerah zdravstveni tehnik, ki je član negovalnega tima. Zato je izobraževanje bolničarjev in načrtovano izobraževanje novega profila kadrov v višjih zdravstvenih šolah strokovno in ekonomsko neutemeljeno in nepotrebno.

6. Izobraževanja monovalentnih profilov v zdravstveni negi ne podpiramo, saj je s tem onemogočena osebna promocija v poklicu in onemogočeno prehajanje iz ene dejavnosti v drugo (npr. iz bolnišnične v zunajbolnišnično dejavnost). Zato priporočamo, da se za specialna področja zdravstvene nege uvede specialistično poddiplomsko izobraževanje.

7. Kompetence medicinske sestre morajo biti zakonsko opredeljene, saj je le tako možno izdelati ustrezne vsebine izobraževalnih programov in zagotoviti ustrezno praktično usposabljanje v procesu izobraževanja. Zato nujno potrebujemo Zakon o zdravstveni negi, saj ni možno tako obširnega področja ustrezno zajeti v že obstoječo zakonodajo. V zakonodaji je potrebno opredeliti tudi vlogo in funkcijo medicinskih sester pri ohranjanju in krepitvi zdravja posameznikov in lokalnih skupnosti.

8. Izobraževanje medicinskih sester mora biti interdisciplinarno in multiprofesionalno, s čimer je zagotovljeno učinkovito timsko sodelovanje vseh, ki sodelujejo v sistemu zdravstvenega varstva.

9. Izobraževalne institucije za zdravstveno nego in tudi institucije, v katerih poteka klinična praksa, morajo biti formalno akreditirane, kot to določa ustrezna zakonodaja in kar pomeni, da je institucijam potrebno zagotoviti tudi ustrezne materialne, kadrovske, finančne in druge pogoje za kakovostno izvajanje izobraževanja.

10. Reforma izobraževalnih programov za medicinske sestre se mora izvajati v skladu z usmeritvami Svetovne zdravstvene organizacije in Evropske unije. O njej ne morejo odločati le izobraževalne institucije in pristojno ministrstvo, temveč morajo biti v reformo vključeni tudi predstavniki stroke zdravstvene nege, člani lokalne skupnosti vključno z bolniki, Ministrstvo za zdravstvo ter ustrezna zakonodajna telesa.

11. Pripravnništvo za medicinske sestre in zdravstvene tehnike mora potekati po enakih kriterijih kot za druge poklice v zdravstvu, pri čemer mora biti zagotovljena enakopravnost plačila dela za čas pripravništva iz državnega proračuna.

12. Bolničar, ki ni član negovalnega tima, je profil, ki izvaja storitve s področja oskrbe v socialnih zavodih, zato se mu povsod črtajo vse naloge, ki opredeljujejo vsebino njegovega dela s "pomočjo pri zdravstveni negi".

13. Zbornica zdravstvene nege in Sindikat delavcev v zdravstveni negi bosta na podlagi v Razširjenem strokovnem kolegiju za zdravstveno nego oblikovanih in Zdravstvenem svetu predlaganih kadrovskih normativov izvedla projekcijo po kadrih v zdravstveni negi za obdobje 1999 - 2009.

14. Zbornica zdravstvene nege si bo pridobila podatke o številu medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov na število prebivalcev v drugih evropskih državah.

15. Vsi sklepi posveta se posredujejo Ministrstvu za zdravstvo, Ministrstvu za šolstvo in šport, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, Skupnosti socialnih zavodov, Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani, Visoki zdravstveni šoli v Mariboru, Srednjim zdravstvenim šolam ter Ministrstvu za evropske zadeve.

PFLEGE AKTUELL

FACHZEITSCHRIFT DES DEUTSCHEN BERUFSVERBANDES FÜR PFLEGEBERUFE

Schwerpunkt
Kooperation mit Angehörigen

Pflegeversicherung
PFLICHTEINSATZ NACH § 37.3
Qualitätsmanagement
EIN PRAXISBEISPIEL
Belastungen
GESUNDHEITSSCHUTZ
IN DER PFLEGE

Gro Harlem Brundtland

Letošnje leto bo v zgodovino organizacije vpisano tudi po tem, da je prvič, odkar organizacija živi, njeno krmilo prevzela ženska – dr. Gro Harlem Brundtland, ki je bila kot edina kandidatka izvoljena na skupščini SZO v maju 1998 in je svoje delo pričela v juliju 1998.

Dr. Gro Harlem Brundtland je zdravnica, specialistka za javno zdravstvo in prihaja iz Norveške. Rodila se je leta 1939 v Oslu. Svoje delo je do sedaj opravljala na Norveškem kot trikratna ministrska predsednica za zdravstvo in predsednica Svetovne komisije za okolje in razvoj.

NOVICA IZ SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE (SZO)

Iz medijev povzela
Petra Kersnič

Letos 7. aprila je Svetovna zdravstvena organizacija praznovala 50 – letnico. Morda niste vedeli – njen soustanovitelj in prvi predsednik, ki so ga 1948 izvolili izmed 53 držav članic in 12 opazovalk, je bil dr. Andrija Štampar (1888 – 1958), hrvaški strokovnjak za socialno medicino iz tedanje Jugoslavije.

Predsednica Norveškega združenja medicinskih sester, Laila Davoy, je s ponosom izjavila, da je prepričana, da bo nova direktorica upoštevala pomen zdravstvene nege pri zagotavljanju zdravstvenega varstva in jo tvorno vključevala in povezovala z vsemi aktivnostmi SZO pri zagotavljanju in uresničevanju projekta "Zdravje za vse".

Besede nove generalne direktorice "**V medicini in tudi v vseh lokalnih in mednarodnih organizacijah je v ospredju isto: identifikacija in lokalizacija problema in simptomov, preprečevanje in zdravljenje**", kažejo na to, da bo njena osrednja naloga namenjena povezavi vseh, ki skrbijo za človeka in okolje.

VESTI O DELU ZDRUŽENJA ZDRAVSTVENIH ZAVODOV SLOVENIJE

LJUBLJANA, NJEGOŠEVA 8

INFORMACIJA O NEKATERIH POSLOVNIH PODATKIH ZDRAVSTVENIH ZAVODOV ZA OBDOBJE OD 1.1.1998 DO 31.3.1998

Informacija je izdelana na podlagi Trimesečnega poročila za obdobje od 1.1.1998 do 31.3.1998, ki so ga zavodi po določenih zakona o računovodstvu dolžni posredovati Agenciji za plačilni promet, informiranje in nadziranje Slovenije in v katerem so podatki o poslovnih prihodkih, o obračunanih plačah in o zaposlenih v tem obdobju, rezultata poslovanja pa se za to obdobje ne ugotavlja.

Poslovni prihodki zdravstvenih zavodov, ugotovljeni na podlagi računov in poročil, ki so jih zdravstveni zavodi izstavili Zavodu za zdravstveno zavarovanje za to obdobje na podlagi pogodb za leto 1997, so v tem obdobju znašali skupaj 36.629.603 tisoč SIT in so bili za 9,1 % večji od prihodkov, doseženih v enakem obdobju preteklega leta in enaki glede na povprečne poslovne prihodke leta 1997.

Prihodki bolnišnic so bili ugotovljeni v višini 24.014.236 tisoč SIT in so bili v primerjavi z lanskim trimesečjem večji za 9,3 %, prihodki zdravstvenih domov pa so v tem obdobju znašali 10.232.410 tisoč SIT in so bili glede na enako obdobje leta 1997 večji za 8,3 %. Prihodki zavodov za zdravstveno varstvo so v prvem trimesečju znašali 1.114.603 tisoč SIT in so bili večji za 13,8 % v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Zdravstveni zavodi so v prvih treh mesecih leta 1998 obračunali plače v skupni višini 16.440.311 tisoč SIT, kar je 8,3 % več kot v trimesečju leta 1997. Po podatkih Statističnega urada R Slovenije so se cene življenjskih

potrebščin v prvem trimesečju leta 1998 v primerjavi z enakim obdobjem leta 1997 povečale za 9,2 %, kar pomeni, da so v tem obdobju plače realno nazadovale. Sredstva za plače pomenijo v letošnjem prvem trimesečju 44,9 % poslovnih prihodkov, v enakem lanskem obdobju pa so plače pomenile 45,2 % poslovnih prihodkov. Obračunana skupna poraba je znašala skupaj 510.121 tisoč SIT, kar je bilo za 27,6 % več kot v enakem lanskem obdobju, predvsem zaradi izplačevanja odpravnin ob odhodu v pokoj.

Povprečna mesečna bruto plača na delavca je v tem obdobju znašala 195.327 SIT in je bila v primerjavi z enakim obdobjem lani večja za 11,2 %, v primerjavi s povprečno plačo v letu 1997 pa za 4,3 %.

V bolnišnicah je povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega znašala 186.233 SIT in je bila večja za 11 %, v zdravstvenih domovih 209.069 SIT, kar je bilo za 12,3 % več in v zavodih za zdravstveno varstvo 244.312 SIT, kar je 10,3 % več kot v prvem trimesečju leta 1997.

Število zaposlenih v zdravstvenih zavodih, ugotovljenih na podlagi delovnih ur v tem obdobju je bilo 28.056 in se je v primerjavi z enakim obdobjem lani zmanjšalo za 2,7 %. Zaposlenih v bolnišnicah je bilo 18.074, kar je 2,4 % manj, v zdravstvenih domovih 8.689 oziroma 3,8 % manj, v zavodih za zdravstveno varstvo brez Inštituta za varovanje zdravja 711, kar je 1,3 % več in v skupnostnih zavodov 102 zaposlena, kar je bilo 2,9 % manj kot v prvem trimesečju 1997.

DOJENJE

Gordana Njenjić

Ze dolgo nisem poročala o dojenju v naši državi, sedaj bom to storila z veseljem. Zdenjič sem o dojenju pisala lani, ko je bil prvi uvodni seminar za nosilce akcije za pridobitev mednarodnega naziva »Novorojencem prijazna porodnišnica« (NPP). Tedaj smo dobili jasne smernice, kaj bo treba narediti za NPP. Največ nalog je dobil seveda Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja (NOSD), ki naj bi akcijo za pridobitev naziva v vseh slovenskih porodnišnicah spodbujal, jim na tej poti pomagal ter jih podpiral. Na učni delavnici smo zadali konkretne naloge:

- organizirati 18-urni tečaj Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in UNICEF-a za »Vodenje in spodbujanje dojenja v NPP«, ki naj bi se ga udeležilo vse osebje porodnišnic. Cilj tečaja je bila dopolnitev sedanje skrbi porodnišnic da bi bila resnično prijazna novorojenčkom;
- izdelati enotna strokovna navodila za dojenje v porodnišnicah, ki bodo lahko kasneje prilagojena razmeram in potrebam v posameznih porodnišnicah;
- vzpostaviti sistem spremljanja pogostosti izključnega dojenja v Sloveniji kot merila za oceno učinka akcije NPP;
- spodbuditi sprejemanje in udejanjenje »Mednarodnega kodeksa o trženju z nadomestki materinega mleka«;
- po svojih močeh prispevati, da bi družba kot celota postala dojenju prijaznejša in bi omogočala najboljši možen razvoj vsakemu posamezniku, da bi z najboljšim pričetkom življenja (dojenjem) lahko razvil svoje prirojene zmožnosti.

Slovenski NOSD si je zato zadal za prednostno nalogo, da omogoči čim več porodnišnicam v državi doseči ustrezne standarde za NPP. Napisani so bili vsi pravilniki in organiziran je bil še 18-urni tečaj za ostalo osebje, ki bo uvajalo pobudo NPP v porodnišnice. Ta tečaj je potekal v decembru 1997 na Ginekološki kliniki v Ljubljani. Predavateljica je bila dr. Nada Maronić Fischer iz

Osijeka. Kot mednarodna ocenjevalka in supervisor nam je veliko pomagala, tako s svojimi izkušnjami kot s praktičnimi nasveti. Večina slovenskih porodnišnic je njene nasvete sprejela z odprtimi rokami in že tedaj je bilo videti, da lahko kmalu pričakujemo prve prijave za mednarodno ocenjevanje ter podelitev prestižnih mednarodnih plaket NPP.

Za ocenjevanje so potrebni tudi domači ocenjevalci ki jih je bilo potrebno izšolati na tečaju v tujini.

Tak tečaj je potekal v Osijeku med 4. in 7. 2. 1998, kjer je ena prvih NPP porodnišnic na Hrvaškem.

Tečaj, ki ga je organiziral hrvaški UNICEF s pomočjo mednarodne ocenjevalke dr. Nade Maronić-Fischer iz Osijeka, sta uradno nadzirala in v njem tudi aktivno sodelovala UNICEF-ova mednarodna svetovalka za dojenje gospa Elizabeth Hormann iz Bostona in profesor Josip Grgurić, ki vodi NPP pobudo na Hrvaškem. Ob domačih udeleženkah se je tečaja udeležilo tudi pet slovenskih kandidatov (neonatologi Borut Bratanič, Zlata Felc in Andreja Tekauc-Golob, medicinska sestra - babica Gordana Njenjić in gospa Vesna Savnik iz Slovenskega odbora za UNICEF). Vsi smo že na začetku prejeli zajetne mape z uradnimi, v hrvaški jezik prevedenimi originalnimi gradivi SZO in UNICEF-ovega tečaja za ocenjevalce NPP. Program sicer petdnevnega tečaja je bil izpeljan v treh dneh in pol, vendar smo delali zelo aktivno od jutra do poznega večera. Majhna skupina 11 udeležencev, ki je bila izbrana izmed 36 hrvaških in 5 slovenskih kandidatov, je bila precej heterogena glede izobrazbe. Med intenzivnim skupnim delom pa je pridobila veliko vzpodbud in novih pogledov na prastaro dogajanje, kot je dojenje.

Prvi dan smo takoj po pozdravnih nagovorih pričeli s tečajem: poslušali smo več zelo strokovnih predavanj. Zanimiva tema zelo dolgega predavanja je bila »politika dojenja in izobraževalni programi za osebje porodnišnic«. V njem je dr. N. Maronić-Fischer opisala obseg in teme 18-urnega tečaja za osebje porodnišnice, kakršnega je potrebno redno prirejati v ustanovah, ki želijo prejeti naziv NPP. Veliko časa smo posvetili praktičnim navodilom in obsežni potrebni dokumentaciji za ocenjevanje porodnišnic. Obrav-

navali smo posebne vprašalnike ter do potankosti obdelali način izdelave končnih poročil ocenjevanja zdravstvene ustanove. Izkušeni člani ocenjevalskih moštev iz hrvaškega UNICEF-a, ki so sodelovali predvsem s strogimi in natančnimi madžarskimi mednarodnimi ocenjevalci, so nam teorijo popestrili z lastnimi izkušnjami.

Zadnje, sobotno dopoldne, smo si ogledali osiješko porodnišnico, ki upošteva vsa načela NPP porodnišnice v vsakdanjem delu. Na vsakem koraku je bila očitna skrb za spodbujanje dojenja, za mir ter zadovoljstvo otrok in njihovih mater, ki sobivajo vseh 24 ur dnevno. Program NPP uresničujejo z majhnimi vloženi sredstvi. Tako so dokazali v praksi trditev, da za uvajanje in vzdrževanje NPP niso potrebna velika sredstva, temveč le veliko novega znanja in premiki v mišljenju zdravstvenih delavcev ter ostalih ljudi (matere, očetje, prijateljice, stari starši...). Tečaj smo svečano zaključili s podelitvijo diplom in skupnim kosilom.

Ko smo se odpravili domov, je nad slavonsko ravnico že zahajalo sonce in promet po avtocesti je bil redek. Sprva živahno izmenjavo vtisov o pravkar zaključenem tečaju je z nastopajočim večerom nadomestilo razmišljanje o prihodnjih načrtih v zvezi z NPP v Sloveniji. Bomo kmalu lahko ocenjevali prvo slovensko porodnišnico? Kako bi pomagali čim več porodnišnicam do NPP? Ali bomo vsaj malo premaknili odstotke izključnega dojenja na bolje tudi pri nas?

In kaj sedaj? Sama, kot predstavnica največje porodnišnice v Sloveniji, sem se morala z veliko novega znanja in izkušenj spoprijeti s tem, kako lastno porodnišnico pripeljati do NPP. Vedela sem sicer, da je veliko strokovnih zahtev, ki so bile predpisane s pravili SZO in UNICEF-a, v naši ustanovi že doktrina. Porodnišnica Ljubljana je za razliko od večine drugih slovenskih porodnišnic namreč že od selitve v novo zgradbo (torej več kot 10 let) novorojenčkom in materam prijazna. In čeprav plaketa NPP ni povezana z otipljivimi ugodnostmi, pomeni po vsem svetu razpoznavni znak za kakovost in prosvetljenost porodnišnice.

Zato je bilo potrebno ta navodila sprejeti in program speljati preko 10 korakov ki so splošni kriteriji SZO in UNICEF-a. Kakšne spremembe bi zahtevala prilagoditev desetim korakom in s tem nazivu NPP pri nas?

1. Na vidnih mestih bi morali nalepiti pravila 10 korakov ter odstraniti oz. prepovedati vsakršno reklamiranje nadomestkov materinega mleka in druge prehrane novorojenčka.
2. Vse osebe bi morale opraviti izobraževanje s področja, katerega vsebina je določena z 18-urnim tečajem.
3. V ambulantah za nosečnice in šolah za starše bi morali poudariti prednosti dojenja ter pogovor o tem zapisati v karton oz. materinsko knjižico.
4. Še bolj zgodaj kot doslej bi morali omogočiti kožni stik matere in otroka, tudi pri porodu s carskim rezom.
5. Še večjo pozornost naj bi namenili materam, ki imajo težave pri dojenju.
6. Pripraviti bi morali pisna navodila - medicinske indikacije za dohranjevanje oz. prehrano z nadomestki materinega mleka.
7. Tudi v prvih dneh po carskem rezu, ko je mama na enoti intenzivne nege, naj bi omogočili rooming-in, torej prisotnost otroka v postelji ob materi (ne le pristavljanje v rednih časovnih razmakih, vmes pa otroke združevati na štacijah).
8. Kot doslej bi spodbujali dojenje po želji in ne bi omejevali pogostnosti ali trajanja dojenja.
9. Odstraniti bi morali stekleničke, dude, dodatke čaja ali raztopine glukoze (morebitna izjema bi bili le nedonošenčki), dodatek bi smel otrok dobiti le, če bi bil medicinsko indiciran; dati bi ga smeli le z brizgo, kapalko, žličko, kozarcem.
10. Šoli za starše naj bi izobrazili laične svetovalke za dojenje, ki bodo stalno na voljo materam, ki imajo po odpustu domov morebitne težave z dojenjem (po telefonu).

Vse našete prilagoditve so lako hitro izvedljive, finančno niso zahtevne. Edina ovira bi bila lahko nestrinanje zdravstvenega osebja. In tako sem s sodelavci, ki so opravili 18-urni tečaj, in s podporo slovenskega odbora za UNICEF akcijo tudi uspešno izpeljala. 24. in 25. 6. 1998 je posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavnica UNICEF-a Vesna Savnik, mednarodna ocenjevalka dr. Nada Maronić Fischer in predsednik Nacionalnega odbora za spodbujanje dojenja dr.

Borut Bratanič, ocenila ljubljansko porodnišnico in ji brez zadržkov podelila mednarodni naziv Novorojencem prijazna porodnišnica. Tako se je naša porodnišnica pridružila več kot 12.700 porodnišnicam po vsem svetu, ki že imajo ta laskavi naziv.

Predsednik komisije dr. Borut Bratanič je vsem navzočim povedal, da so si razmere v ljubljanski porodnišnici natančno ogledali in da so zelo zadovoljni, saj so ugotovili, da v tem delu Evrope ni nobena tako velika porodnišnica tako prijazna novorojenčkom in mamicam, kot je ljubljanska - zato jo bodo predlagali celo za vzorčno ustanovo. Vse osebe porodnišnice je bilo zelo veselo, da je bilo njihovo vsakdanje delo pohvaljeno in potrjeno za uspešno. Upravičeno pa tudi komaj čakamo še plaketo iz Ženeve, ki bo slavnostno predana naši porodnišnici v jeseni.

Plakete iz Ženeve pa se veseli še ena slovenska porodnišnica - ljubljanski in tisočim porodnišnicam po vsem svetu se je kot druga NPP v Sloveniji pridružila celjska porodnišnica. Njeno osebje je pod vodstvom dr. Zlate Felc izpeljalo vse zahtevane kriterije SZO in UNICEF-a, zato je bila vanjo povabljen skupina sedaj že slovenskih ocenjevalcev NPP, ki smo jo sestavljali dr. Borut Bratanič, Vesna Savnik in jaz. Z anketiranjem delavcev in pacientov v dopoldanskih in zatem še v popoldanskih urah smo izpolnjevali potrebno dokumentacijo in obrazce za NPP. Po uspešnem delu smo bili veseli, da smo lahko predstojniku ginekološko porodniškega oddelka dr. Vladimirju Webbru, dr. Zlati Felc in vsem navzočim zdravnikom, medicinskim sestram in babicam čestitali za njihovo prijazno delo z novorojenci in njihovimi mamicami.

PROGRAM ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI STERILIZACIJSKEGA PROCESA – VERIGA POPOLNE ZANESLJIVOSTI.

Neodkrita napaka v postopku sterilizacije ogroža na prvem mestu bolnika, sodelavce in nenazadnje tudi finančno stabilnost zdravstvene ustanove. Dodatni stroški zaradi postoperativnih infekcij in druge vrste stroškov in odgovornosti zdravstvene ustanove narekujejo zelo natančno delo in posebno skrb enotam sterilizacije.

3M-ov program za zagotavljanje kakovosti sterilizacije predstavlja razumen in vseobsegajoč pristop h kontroli sterilizacijskih metod in nadzoru postopkov, ki morajo biti popolnoma zanesljivi in zmanjšati možnost pojava neodkritih napak sterilizacije.

3M-ov program za zagotavljanje kakovosti sterilizacije je sestavljen iz petih ločenih, pa vendar medsebojno odvisnih postopkov:

- NADZOR OPREME,
- NADZOR IZPOSTAVITVE,
- NADZOR POLNITVE (ŠARŽE),
- NADZOR PAKETOV,
- DOKUMENTIRANJE.

V tej in še štirih naslednjih številkah Utripa bom opisal vsako vrsto nadzora posebej. Danes je na vrsti:

NADZOR OPREME

Nadzor opreme predstavlja zelo pomemben del nadzora sterilizacijskega procesa. Za ta namen uporabljamo kemične indikatorje, s pomočjo katerih nadziramo pravilno delovanje sterilizacijske opreme, sterilizatorjev.

Nadzor opreme izvajamo preden začnemo s tekočim dnevnim delom, pred prvo sterilizacijo, pri ogretem sterilizatorju, praviloma vsak dan.

Mehanično delovanje opreme sicer nenehno spremljamo s pomočjo vgrajenih mehaničnih in elektronskih merilcev, ki podatke beležijo na ekranu ali jih izpišejo na neskončni papir (čas, temperatura, koncentracija sterilanta, vlaga). V resnici je skoraj nemogoče meriti vse našete parametre samo z fizikalnimi instrumenti, ki lahko sčasoma postanejo netočni in zahtevajo ponovne kalibracije.

Rezidualni (zaostali) zrak, prodiranje sterilanta v pakete in kakovost pare uspešno merimo in nadzorujemo s pomočjo kemičnih indikatorjev v obliki Bowie-Dick testov. 3M nudi na slovenskem tržišču paleta testov te vrste, s pomočjo katerih lahko zanesljivo in precizno spremljamo ustvarjene pogoje v komori avtoklavov, kjer poteka parna sterilizacija s pomočjo predvakuumske faze. Po jutranjem ogrevanju avtoklava naravnano aparat na program, ki ustreza Bowie-Dick testu (134°C za 3,5 min). V sredino prazne komore postavimo test-

ni paket, ki ga lahko pripravimo sami tako, da med po standardu (EN285) določeno količino zloženih kompres vstavimo testno polo s kemičnim indikatorjem in poženemo program. Namesto "doma" pripravljenega paketa lahko uporabimo industrijsko pripravljenega, ki je lahko za enkratno ali večkratno uporabo. Pri paketih za večkratno uporabo moramo vsakič zamenjati testno polo, ki se nahaja v sredini paketa.

Po končanem procesu iz paketa vzamemo testno polo in jo odčitamo. Vakuumska črpalka v avtoklavu dobro deluje takrat, kadar celotna površina testne pole, na kateri je po posebnem vzorcu nanos kemičnega indikatorja, enakomerno in značilno spremeni barvo. Slabo delovanje črpalke pa se kaže v neenakomerni spremembi indikatorja ali celo lisah, kjer se barva sploh ni spremenila. Na teh mestih je zaostal zrak, ki ni dovolil sterilantu (pari) prodrati do sicer najtežje dostopnih delov v paketu.

Slab rezultat Bowie-Dick testa nakazuje nezadostno delovanje vakuumske črpalke ali slabo tesnitev komore. Možni vzrok je lahko tudi slaba kakovost pare. Tak avtoklav je potrebno takoj izločiti iz obratovanja in poklicati na pomoč strokovno usposobljen tehnični servis.

Dober rezultat pomeni zeleno luč za začetek sterilizacije.

3M izdelki za nadzor opreme:

1. Lantor Cube™ avtoklav testni paket tipa Bowie-Dick za 25-kratno uporabo. (BS7720)
2. 3M™ Comply™ avtoklav testni paket tipa Bowie-Dick za enkratno uporabo. (BS7720)
3. 3M™ Comply™ (ATI™) Bowie-Dick Plus™ testni paket za zgodnje opozarjanje.
4. 3M™ Comply™ Bowie-Dick testne pole. (EN867/3)

Matjaž PREŠEREN
višji strokovni svetovalec

3M

3M (East) AG
Podružnica v Ljubljani
Trg republike 3, 1000 Ljubljana
tel.: 12-56-414, faks: 12-57-286

3M, Comply, ATI in Bowie-Dick Plus so zaščitene blagovne znamke družbe 3M.
Lantor Cube je zaščitena blagovna znamka Lantor (UK) Ltd.

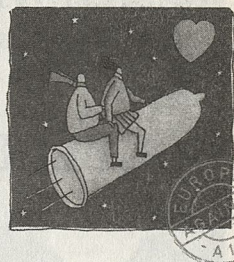

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA REPUBLIKE SLOVENIJE

SPOROČILO ZA OBJAVO

POLETNA AKCIJA

EVROPA PROTI AIDSU

Poletje je čas počitnic in potovanj, spoznavanje novih krajev in ljudi pa še posebej privlači mlade ljudi. Vsako leto v poletnem času po Evropi potuje več milijonov mladih, ki iščejo novih doživetij in zabave, pogosto pa se z novimi znanci zapletejo tudi v kratkotrajne ljubezenske avanture. Raziskave kažejo, da ima spolne odnose z novimi prijatelji več kot 30 odstotkov mladih popotnikov in da jih le okoli 14 odstotkov uporabi kondom. Takšno tvegano obnašanje zagotovo botruje tudi zastrašujočim podatkom o razširjenosti okužbe s HIV in aidsa med mladimi. Več kot polovica od 30,6 milijona okuženih z virusom HIV in tretjina obolelih za aidsom na svetu je namreč starih od 10 do 24 let.

Da bi mlade popotnike spomnili ne nevarnost okužbe s HIV in uporabo kondoma kot najučinkovitejšega preventivnega sredstva, se je v

državah Evropske zveze že leta 1994 začela obsežna poletna kampanja Evropa proti aidsu, Slovenija pa se ji letos pridružuje že četrtrič. S pomočjo študentskih organizacij v Ljubljani in Mariboru, Centra za mladinski turizem in regijskih zavodov za zdravstveno varstvo bomo mladim tudi tokrat razdelili okoli 2000 potnih listov, v katerih poleg kondoma najdemo še najpomembnejše informacije o njegovi uporabi, kako ga v različnih evropskih jezikih imenujejo, kje lahko kondome v tujini kupimo in koliko stanejo ter podobno.

Ob tem upamo, da bo vsakoletna poletna akcija pripomogla k varnejšemu vedenju na počitnicah, ki jih bodo mladi še dolgo ohranili v lepem spominu.

alpos meding

Leona Dobrotniška 2, 3230 Šentjur - tel.: 063/743-113, 063/743-220, fax: 063/743-619

Vabimo Vas, da nas obiščete na sejmu MEDILAB od 27.-30. 10. 1998 v hali B.

Predstavili Vam bomo:

- celovito opremljanje prostorov (medicinski in laboratorijski aparati ter pohištvo)
- sterilizacijsko opremo **C.B.M.** (kontejnerji, namizni sterilizatorji in inox pohištvo)
- kirurški instrumentarij **MEDIN** (širok izbor z zelo ugodnimi cenami)
- talne protiprašne filtre **DYCEM** (najbolje očisti stopala in kolesa vozičkov pred vstopom v čisto cono - dimenzija neomejena)
- laboratorijske aparate in reagentne **HUMAN** in **HELENA** (klinična biokemija, ELISA testi, elektroforeza,.....)
- urinski trakovi in testi nosečnosti **HUMAN** (ugodna cena)
- široka ponudba potrošnega materiala (pooblaščen prodajalec za program Behring, Sartorius, Abbott,...)

Za dodatne informacije pokličite na tel.: 063/743-113 ali 063/743-220.

PREDSTAVLJAMO VAM VODJO KATEDRE ZDRAVSTVENE NEGE NA VISOKI ŠOLI ZA ZDRAVSTVO UNIVERZE V LJUBLJANI

ga. GELI HAJDINJAK, v.med.sr., dipl. soc., predavateljico

Marija BOHINC

Ga. Geli Hajdinjak je diplomirala na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani l. 1968. Po diplomi se je zaposlila kot operacijska medicinska sestra na Kirurški kliniki v Ljubljani. Kasneje je bila svetovalka za zdravstveno nego v študijsko programski skupini Medicoinženiringa v Ljubljani.

V obdobju od l. 1975 do l. 1980 je poučevala zdravstveno nego kirurškega bolnika, dojenčka in je vodila vaje v diagnostičnem laboratoriju na Srednji zdravstveni šoli Juga Polaka v Mariboru.

Od l. 1980 je zaposlena na Višji šoli za zdravstvene delavce Univerze v Ljubljani, sedaj na Visoki šoli za zdravstvo. V tem obdobju je vodila vaje v Kliničnem centru v Ljubljani na torakalni kirurgiji, travmatologiji in je predavateljica ter nosilec temeljnega predmeta ZDRAVSTVENA NEGA. Leta 1987 je diplomirala na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani in je pridobila naziv diplomirani sociolog. Od l. 1986 do l. 1991 je bila predstojnica oddelka za zdravstveno nego in od leta 1991 je vodja katedre za zdravstveno nego, odgovarja za razvoj in napredek izobraževanja zdravstvene nege. Sodelovala je pri pripravi in izvedbi fakultetnega študija zdravstvene vzgoje, pri pripravi in izvedbi podiplomskih študijev specializacije, podiplomskega izpopolnjevanja vodilnih medicinskih sester iz managementa in sodobne zdravstvene nege

in pri izpopolnjevanju učiteljic v srednjih zdravstvenih šolah. Opravila je mentorstvo in recenzijo diplomskih del številnim uspešnim diplomantom.

Objavila je številne strokovne in znanstvene prispevke s področja razvoja izobraževalnega sistema zdravstvene nege, sodelovala je s predavanji na konferencah, kongresih doma in v tujini.

Kot članica ekspertne skupine sodeluje v mednarodnem projektu Lemon, v projektu Kontinuirana zdravstvena nega, pri pripravi terminološkega slovarčka, pri izdelavi pripravištva za medicinske sestre. Na mednarodnem področju sodeluje z uglednima Univerzama iz Umea na Švedskem in s Fakulteto iz Nijmegna na Nizozemskem v okviru Mednarodnega projekta in pri sodobnih oblikah podiplomskega izobraževanja.

IRMA RENAR

Petra KERSNIČ

Prejela sem prijazno pismo, v katerem me je gospa Irma Renar zaprosila za sodelovanje. Ker se je odpravljala na potovanje po Kanadi, je želela vedeti, če naj bo na študijski poti pozorna na kaj, kar bi stroki in strokovnemu združenju prišlo pri delu prav. Ker sem ob tem pozivu začutila, da gre za odgovorno sodelavko in njeno željo po aktivnemu prispevku, sva se dogovorili za sodelovanje. Ker zdaj dela v zasebni zdravstveni mreži, sem se odločila, da jo predstavim v portretu, na kar je takoj pristala.

Irma Renar

Irma Renar se je rodila v Postojni. Gimnazijo je končala v Kopru. Po diplomi na Višji šoli za zdravstvene delavce se je zaposlila v Bolnišnici Koper najprej na pediatričnem oddelku nato pa v dispanzerju za predšolsko in šolsko mladino. Za kratek čas jo je služba popeljala na Onkološki inštitut, nato pa je delala v dispanzerju za žene v ZD Bežigrad. Od leta 1987 je bila zaposlena v obratni ambulanti Slovenijalesa. S spremembami v zdravstvenem sistemu je prišlo do zaprtja obratnih ambulant. Zdravnica, s katero je pred tem delala v tej ambulanti, si je pridobila koncesijo, vzela prostore v najem, je Irmo Renar zaposlila, in pri njej dela še zdaj.

Ali ste že od nekdaj želeli postati po poklicu "medicinska sestra"?

Ne. V četrtem letniku gimnazije v Kopru sem se odločila, kje nadaljevati študij. Zanimala me je slavistika, knjižničarstvo, biologija in fizioterapija. Splet okoliščin, posebno pa potrebe po kadrih v južno, primorski regiji so me pripeljale na VŠZD. Ker leta 1975 ni bilo vpisa v oddelek za fizioterapijo, sem se vpisala v smer za medicinske sestre in v letu 1978 diplomirala.

Kje in kaj delate?

Delam v zasebni ambulanti kot višja medicinska sestra v preventivni in kurativni dejavnosti. V letu 1992 sem tudi uspešno zaključila enoletno podiplomsko izpopolnjevanje iz medicine dela, prometa in športa, kar mi pri vsakodnevnem delu zelo koristi.

Ali ste imeli kdaj v mislih kateri drug poklic?

Da. Bila bi rada biologinja in raziskovala naš primorski svet.

Kako občutite poklic, ki velja za "ženski poklic"?

Nikoli nisem ločevala, kaj je moško in kaj žensko delo. Vsak naj opravi tisto delo, ki bo koristilo njemu in drugim za doseg skupnega cilja. Vsa leta delam pretežno v ženskem kolektivu, a včasih pomislim, da je mešani kolektiv nekoliko bolj uravnotežen.

Kako ocenjujete položaj zdravstvene nege v Sloveniji?

Reorganizacija zdravstva in uvedba novega zavarovalniškega sistema sta zdravstveno nego potisnili na rob dogajanja. Ker delam v zasebni ordinaciji, kjer se je že uveljavila vloga družinskega zdravnika, je delo višje medicinske sestre - izvajalke zdravstvene nege malo vidna. Znanje in delo sta premalo cenjena, odgovornost medicinske sestre pa je ravno tako velika (saj dela v zasebni ordinaciji!). Vidno je le delo zdravnika, ki je nosilec dejavnosti. Ker delo ni dokumentirano, tudi ni vidno. Ostane ti le lastno zadovoljstvo, da si varovancu dobro svetoval in ga mogoče tudi rešil iz stiske. Še sreča, da sčasoma dobra beseda svoje mesto najde in jo ljudje vse bolj cenijo in vedo, kdo si in kaj znaš. Vedno se trudim, da ob obilici administrativnega dela kljub računalniku ne pozabim, da delam zaradi varovancev in za njihovo zdravje.

Kakšno prihodnost napovedujete zdravstveni negi do leta 2000?

Ne bi se omejila le na leto 2000, ampak na bližnjo prihodnost, ker je pred menoj še kar nekaj let delovne dobe. Z razvojem moderne družbe

raste delež starejše populacije, narašča brezposelnost, povečuje se obolenost za kroničnimi boleznimi in travmatizem, kar vodi v invalidnost. Povsod vidim dovolj dela za vse, ki izvajamo zdravstveno nego. Naše delo mora postati vidno. Varovanci morajo čutiti, da je njegovo zdravje vrednota, ki ga zdravstveno osebje ceni in spoštuje.

Kaj počnete v prostem času?

Prostega časa imam med tednom zelo malo. Dnevne delovne obveznosti so vedno od devet do deset ur, če želim, da je na delovnem mestu red in da vse nemoteno teče. Ostale urice posvetim svoji družini in odraščajočima sinovoma. Enkrat na teden si vzamem dve urici za rekreacijo. Nedelje pa so vedno namenjene družinskim izletom po planinskem svetu. Poleti plavam, pozimi smučam, zelo rada pa grem tudi v gledališče.

Kateri kraj na svetu bi radi obiskali?

Bila sem že v mnogih evropskih mestih, vendar moram priznati, da me tujina ne mika preveč. Slovenija ima še toliko neraziskanih kotičkov, ki bi jih rada zaužila. Letos z družino planiram (če bo

seveda šlo vse po načrtu) enomesečno potovanje po vzhodnem delu ZDA.

Katere lastnosti najbolj cenite pri sebi?

Tu sem nekoliko v zadregi. Bolje bi bilo vprašati moje varovance, kako me vidijo oni. Mislim, da sem delovna, zanesljiva, dosledna, poštena do sebe in do drugih. Rada pomagam ljudem.

Kaj drugim najbolj zamerite?

Verjetno imam srečo, da nisem nikoli z nikomer prišla v spor. S hinavci, povzpelniki, karieristi se ne družim. Lenoba in površnost pa vsakega enkrat kaznujeta. Vsak lahko sam ve, koliko lahko sočloveku pogleda v obraz.

Katero knjigo trenutno berete?

Trenutno nimam časa za leposlovje. Obnavljam pa znanje angleščine in listam po knjigah in potopisih, da bi se seznanila z Ameriko, ki jo nameravam letos julija obiskati.

Kakšne so vaše največje želje?

Želim si veliko trenutkov v krogu svoje družine in zdravja vsem, ki me vsak dan spremljajo. Želim si zdravja tudi sama, da bi imela veliko drobnih malih sreč in osebnega zadovoljstva.

HOSPITALIA PREDSTAVLJA PROGRAM RAZŠIRJENE PONUDBE

V podružnici za Bežigradom, na Kržičevi 10, kjer je poleg sanitetne trgovine še ambulanta za nego diabetičnega stopala in pedikura.

Vabimo Vas, da nas obiščete na lokaciji:

ZD Bežigrad, Kržičeva 10,

1000 Ljubljana

Tel.: 061/134-32-28 ali 134-39-29

Medicinska pedikura stopala Vam nudi:

Sladkorni bolnik ali oseba z deformacijami stopal so lahko deležni medicinske pedikure, ki jo izvaja višja medicinska sestra. V primeru potrebe le-ta napoti oskrbovanca k njegovemu lečečemu zdravniku, sicer mu sama priporoči primeren nego.

Na istem mestu se lahko vsak oskrbi tudi s primernimi pripomočki (dermatološka sredstva, sanitetni materiali, razbremenitvene ortoze, ortopedski vložki, medicinske nogavice, ortopedska obutev, medicinska kozmetika,...)

Naročanje za pedikuro poteka po telefonu 061/134-39-28 vsak dan od 8.-17. ure od ponedeljka do petka.

Povdarek naše ostale ponudbe je na:

- ✦ pomožnih zdravilnih sredstev
- ✦ pripomočkov za nego
- ✦ inkontinenčnem programu
- ✦ saniteti in obvezilnem materialu
- ✦ pripomočkov za stominirane osebe
- ✦ programu za ženske po operaciji dojke
- ✦ programu ortopedskih pripomočkov in obutve

Na osnovi priporočil zobozdravstvenega oddelka zdravstvenega doma Bežigrad je stalno na zalogi izbor sredstev za nego in vzdrževanje ustne higiene.

Nosečnicam je namenjen širok izbor nederčkov in pasov, otročnice pa lahko kupijo hrano, plenice ter kozmetiko za svoje dojenčke.

Etične dileme in etični problemi v očeh študentov zdravstvene nege

Marija BOHINC

Pri predmetu **Filozofija in profesionalna etika** študentje na osnovi teoretičnega znanja, ki ga pridobijo na predavanjih, aplicirajo to znanje pri seminarskih vajah. Študent pripravi seminarsko nalogo, v kateri teoretično opredeli etični problem, postavi etične dileme in alternative reševanja ter opiše proces etičnega odločanja.

Najpogostejše teme, ki smo jih obravnavali na seminarskih vajah:

1. Ravnanje medicinske sestre v kadar bolnik zdravila terapijo;
2. Stiska matere ob rojstvu novorojenčka z obolenjem Mb. Down;
3. Odnos medicinskih sester do bolnika v nezvesti po prometni poškodbi;
4. Uporaba pleničnih predlog pri bolnikih, ki še lahko kontrolirajo fiziološke potrebe v domu starejših;
5. Odnos medicinske sestre do splava pri ženski, ki ga želi, in sodelovanje med. sestre pri posegu;
6. Oživljati da ali ne, ali se ravnati po navodilih nadrejenih ali po lastni vesti;
7. Stališče medicinskih sester do evtanazije;
8. Zagovorništvo bolnikovih pravic, ali se ravnati po navodilu zdravnika;
9. Odnos medicinske sestre do bolnice, ki uživa vegetarijansko prehrano;
10. Odnos do umirajočega bolnika, kako dolgo naj bolnik uživa zdravila;
11. Pomoč medicinske sestre bolniku, ki je poskusil samomor, ne želi v bolnišnico;
12. Ali je v vseh okoliščinah treba spoštovati pravico človeka, da sam odloča o testiranju glede virusa HIV;
13. Odnos medicinske sestre do hudo bolnih in umirajočih;
14. Kako naj ravna medicinska sestra pri bolniku, ki odklanja zdravilo, ki je nujno potrebno za ohranitev vitalnih funkcij;
15. Agresivna bolnica in odnos medicinske sestre (psihiatrična bolnica);
16. Kako naj ravna medicinska sestra v kadar ima bolnik hude bolečine v trebuhu ponoči, zdravnik odkloni pregled bolnika in ordinira zdravila samo po telefonu;
17. Mladolletnica in nosečnost, kako svetovati, če dekle želi nasvet medicinske sestre;

18. Ali varovanko posessti, čeprav ona tega ne želi, je pa sposobna samostojnega sedenja? Ali jo bomo po njeni želji dali v posteljo, kjer preživi večino svojega časa, vemo pa, da je to slabo za njeno življenjsko vitalnost;
19. Odnosi med negovalnim osebjem v zdravstvenem timu;
20. Zdravstvena nega bolnice v terminalni fazi in odnos ter ravnanje osebja do nje in svojcev;
21. Ali povedati bolniku resnico o bolezni, če želi, da mu medicinska sestra razloži;
22. Kako ravnati z bolnico, ki z neverbalno komunikacijo izraža, da ne želi uživati hrane;
23. Problem splava pri mladolletnicah in odnos medicinske sestre;
24. Ali se pogovorimo samo z dekletom in se ne vzamemo za njeno željo, ki smo jo odkrili med pogovorom? Smo pasivni pri svojem delu in pustimo dekle, da naredi splav, v katerega je prisiljena? Ali v pogovor vključiti njene starše in bodočega očeta;
25. Medicinska sestra in smrt novorojenčka, odnos do staršev;
26. Zdravstvena nega bolnika s HIV pozitivnim izvidom;
27. Umetna oploditev in etične dileme;
28. Katere pravice so bile kršene pred posegom abortus;
29. Stališča medicinskih sester do abortusa;
30. Ali obdržati pacienta na njegovo željo v bolnišnici ali ne;
31. Ali ima mati pravico odločati o splavu pri mladolletnici;
32. Spoštovati zdravnikovo naročilo, pa četudi gre za neetično dejanje;
33. Kako ravnati z bolnikom, ki odkloni transfuzijo zaradi verskega prepričanja;
34. Kam s starimi ljudmi in dolžnosti medicinske sestre.

Opisane etične dileme je pregledala tudi urednica revije Nursing Ethics, ga. Verena Tscudin, ki je predlagala, da je potrebno etične dileme, vprašanja in okoliščine objaviti v glasilih medicinskih sester. Znanje o etiki je medicinskim sestram v podporo pri izboljšanju samopodobe, samozvesti in pri poklicnem delu.

Kako (pravilno) odmeriti razloge za in proti

Marjeta RUPAR

1. Vse življenje me je spremljala "prava mera".
2. Prav to mi priključa na dan razno - različne zaplete okoli tiranije besed.
3. Vedno so bili in so še drugi, ki želijo vdajo in izdajo mojega jaza.
4. In tako sem začela največjo bitko, bitko za lastni jaz.
5. Ker sem imela ubogljivost takoj pri roki, sem kasneje to tudi obžalovala.

Moja zaposlitev je bila že takoj na začetku vezana na zdravstveno nego najtežjih bolnikov na kirurgiji. Takrat še nismo "poznali" sob za intenzivno nego, enostavno smo rekli - šok sobe. Potrebno je bilo kar dinamično pristopiti tudi h kakšni nalogi, ki pravzaprav ni sodila k (moji) izobrazbi (tekanje po RTG izvide, laboratorijske izvide itd.).

Kar precej kirurgov je vsak dan obiskovalo (vizita) "svoje" bolnike tudi po delovnem urniku (popoldan, zvečer), med njimi je bil tudi zelo zahteven in neprijeten zdravnik. Ko sem bila že kar opazno noseča in sem zelo težko hodila, sem morala na njegov ukaz po RTG sliko v višje nadstropje. Medtem je klepetal na hodniku s sodelavcem. Oba sta me neprizadeto gledala. Pohitela sem po stopnicah (vedno se je mudilo), sicer bi se vsul plaz nestrpnih opazk. Tisti hip nisem nič mislila ... (letos bo štiriintrideset let, ob sinovem rojstnem dnevu se tega vedno spominim).

Šele kasneje sem se osvestila. Obžalovala sem gospoda, ker sta bila prikrajšana za življenjsko spoznanje, vezano na sodelavko.

Nista vedela, da radostno pričakujem otroka, nista vedela, da rada živim, da imam rada ljudi. Nič nista vedela, sicer bi me vsaj eden gledal s človeškimi očmi. Tudi nista poznala Pavčkovih verzov: "In vse prihaja in vse nezadržno odhaja"...

Moja zagrizena ljubezen do pedagoškega dela me je spremljala ves delovni vek. Takoj po reformi šolstva in uvedbi usmerjenega izobraževanja smo na klinikah ugotovili, da bodoči sodelavci premalo znajo. Pogovarjali smo se in iskali vzroke (žal jih še vedno iščemo...). Dobro sem vedela, da se vodstva naših šol (in vse

kolegice na šolah) hrabro borijo v korist stroki. Vsi naporji so bili prezrti.

Ker sem bila takrat na eni izmed kirurških klinik glavna medicinska sestra, sem enkrat nadomeščala glavno medicinsko sestro kirurških služb in tako sem se udeležila kolegija glavnih medicinskih sester. Kolegica, ki je kolegij vodila, je veliko govorila o šolstvu. Zame je bil neprijeten pogovor, ker sem dobro poznala zgodovino našega šolstva. Oglasila sem se in malo ostreje povedala svoje mnenje. In potem še enkrat. Kolegice so bile tiho. Nekatere so me ogledovale, v njihovem pogledu se je zrcalilo vprašanje: "Kako si upaš?"

V meni se je naselil nemir. Nemir izrečenih in neizrečenih besed o šolanju prihodnjih tehnikov. Čutila sem na duši težo, nekaj takega, kot pričakovanje poletne nevihte. In res, po dveh dneh me je glavna tajnica poklicala in z resnim, uradnim tonom povabila na razgovor. Vibracije glasu so napovedovale zagovor in ne razgovor.

Ko sem prišla in sem stala pred kolegico, sem videla samo njen prst, ki je pokazal sedež. Spomnila sem se na očeta, ki mi je tako pokazal mesto za "sodbo".

Bilo je zelo mučno. Moj uporniški zagovor zdravstvenih šol ni imel namena rušiti, žaliti ... njeno avtoriteto. Ni imel namena ocenjevati njenega dela, še manj žaliti njenega dostojanstva.

Žal mi je, ker bi me lahko bolje spoznala "z druge" strani. Lahko bi spoznala, da imam zelo rada pedagoško delo, da imam tudi svojo vizijo ... Lahko bi smehljaje odprla razgovor in ga vodila z mislijo na tisto, kar bi morda lahko pozneje dosegli vsi skupaj.

Ljudje smo bitja, ki imajo (imamo) na voljo neskončno število odločitev.

Don Juan Carlos Castaneda v Umetnosti sanjanja pravi: Večino energije porabimo za to, da podpiramo svojo pomembnost ...

Spomin na dobra dela je kruhek, spomin na krivice je trden

Večkrat imam občutek, da ljudje nič ne razmišljamo, kako naj bi se pogovarjali. Razgovor

enostavno moramo opraviti. Bolj, ko ga moramo, bolj smo prepričani, da mora biti kratek in učinkovit.

Kadar smo slabe volje, zadirčni in iščemo izhod s cikcak besednim zakladom - takrat smo zanesljivo notranje negotovi.

Vsi želimo pravo mero vibracij, pravo mero energije. Točno vemo, da lahko darujemo drug drugemu nekaj, kar polepša dan. Dobro tudi čutimo, če se hvala izčrpa v obrabljenih vljudnostnih oblikah.

Prav bogastvo naših pozitivnih izkušenj nam bi moralo biti vedno na voljo. Predvsem pa vprašanje, ki ima širok razpon (velja za znanec, neznanec, v službi, na cesti, doma... "Ali vam (ti) lahko pomagam?"

Preprosto kakor otroške risbe

Marsikaj bi se lahko naučili od preprostih ljudstev.

Znana zdravnica Marlo Morgan je daljše obdobje (imela je poseben vzrok) živela z domorodci v neraziskani puščavi v Avstraliji.

Naučila se je marsikaj, tudi medsebojnih odnosov. Vsa doživetja je opisala. Zanimiv je opis okrogle mize ... "sedeti v krogu in opazovati druge ljudi, zlasti tistega, ki sedi nasproti. Menijo (domorodci), da je tvoj duhovni odsev. Lastnosti, ki jih občuduješ na njem, odsevajo tiste v tebi, ki jih želiš razviti. Dejanje pojavnosti in vedenja, ki te odbijajo, pa so odsevi v tebi, ki jih moraš popraviti..."

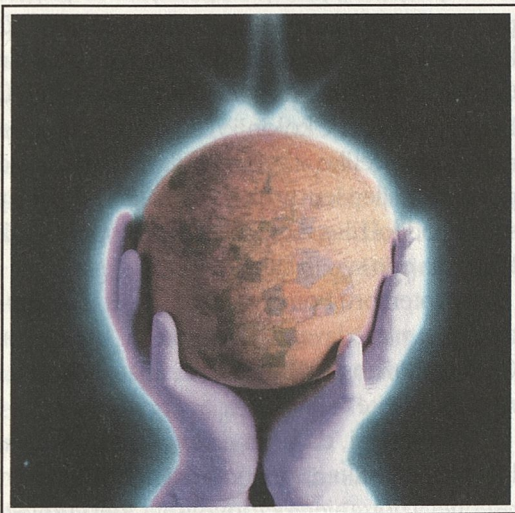
Ne moreš soditi, kaj je dobro ali slabo, o drugih, če na neki ravni svoje biti nimaš enakih moči in slabosti ...

Prepričani so, da se je mogoče spreminjati le v skladu z lastno odločitvijo.

To prepričanje jih spodbuja, da se nenehno TRUDIJO postati boljši.

Zelo ljubeče so se mi zdele besede ob slovesu, ko so se domorodci po daljši dobi spoznavanja razšli s "svojo učenko", (razvajeno gospo). Preprosto so ji želeli: "Pojdi v miru in naše misli te bodo varovale."

ROKAVICE **SAFESKIN** - za gladek gib in mehak dotik

- **LPE** - (lightly powdered)
lahko pudrane preiskovalne rokavice iz lateksa
- **SATIN PLUS** - (powder free)
nepudrane preiskovalne rokavice iz lateksa
- **PFE** - (powder free textured)
nepudrane preiskovalne rokavice iz lateksa
- **NITRILE** - (powder free)
nepudrane preiskovalne rokavice iz nitrila
- **SAFESKIN 2000** - (powder free)
nepudrane kirurške sterilne rokavice iz lateksa
- **TACTYLON** - (powder free)
nepudrane kirurške sterilne rokavice brez lateksa
- **PFE-XTRA** - (powder free)
specialne rokavice za pripravo citostatikov

XSANOLABOR Leskovškova 4, Ljubljana
Tel.: 061 185 42 11 Fax: 061 140 13 04

SAFESKIN®

Bottom line protection.

POTEZE , KI PUSTIJO SLEDI

Poročilo iz likovne kolonije

Jože MATJAŠEC

Ljudje se zbiramo vsepovsod: na ulici, v službi, na seminarjih... Zadnji vikend v mesecu maju se nas je 7 medicinskih sester in zdravstveni tehnik DMSZT Ljubljana zbralo skupaj z mentorjem Marjanom Zaletelom, akademskim slikarjem, na likovni koloniji v vasi Krka na Dolenjskem.

Likovna kolonija na Krki je sledila zaključku tečaja ob koncu šolskega leta. Bila je izziv - po študiju v učilnici slikanje v naravi.

Bili smo družba samih pozitivnih ljudi, ki so jim bila rdeča nit pogovora predvsem poteze, ki pustijo sledi. Razveseljevale so nas tudi druge stvari: že prvi večer smo se srečali z znanim mirovnikom J. Borštnikom v njegovem lokalu. Pokazal nam je zahvalna pisma mnogih državljanov, ki jim je poslal svoje žganje. Zaigral nam je tudi na citre in mi smo zapeli, le naše domače pesmi. Kako čudovit začetek druženja! Obiskali smo tudi akademskega slikarja Franceta Slana v njegovi galeriji in ateljeju. Spoznali smo lik človeka, ki nekaj pomeni v slovenski likovni umetnosti. Z nami se je pogovarjal kot s starimi prijatelji in bili smo počaščeni.

Krka, vasica in reka - motiv za slikarsko predlogo so nekateri iskali ob izviru reke, nekateri v krajini ob njej, drugi so občudovali nekaj tretjega, da bi to izrazili z likovno govorico. Mene je Krka nagovorila že ob različnih priložnostih, tokrat ponovno s svojo tirkizno gladino, razbeljenimi slapovi in lesenimi, že trhlimi mostovi. Kajti gladino reke doživljam kot zrcalo, pred katerim se podobe stalno spreminjajo; slapovi mi izražajo drugačno razsežnost; mostovi pa, ob njih se mi vedno poraja vprašanje - nas povezujejo ali ločujejo.

V Marjanu Zaletelu - Janču, akademskem slikarju, smo imeli odličnega mentorja. Vedno je

Udeleženci likovne kolonije na Krki

bil pripravljen pomagati: z nasveti in tudi s pripravljeno platen. Lahko mu pripišem mnogo naših razmišljanj in pogovorov na temo likovna umetnost: od abstraktne naših priznanih umetnikov, do ljubiteljske, katere predstavniki smo sami.

DMSZT Ljubljana se udeleženci likovne kolonije zahvaljujemo, ker nam je skoraj v celoti poravnala stroške bivanja v Krki, na turistični kmetiji Magovec. Zahvaljujemo se tudi ge. Mariji Gomsji, tajnici Likovne sekcije KUD KC in MF Dr. Lojz Kraigher, ki je kolonijo organizirala in se tudi med letom veliko žrtvovala, da je likovni tečaj potekal v najlepšem redu. Udeleženci kolonije pa smo se oddolžili s tem, da smo odstopili DMSZT Ljubljana eno svojih slik.

V septembru bomo znova začeli s tečajem - v torek, 8., v predavalnici IV. Potekal bo vse leto. Ob tej priložnosti vabim vse, ki imate željo, da se nam pridružite.

Dovolite mi, da bom na koncu zapisa nekoliko osebno: slikanje mi pomeni nenehno iskanje osebnega notranjega zadovoljstva, kjer čutnost in zavest neprestano iščeta skupno točko in medsebojno ravnotežje. Ko slikam, skušam združiti vsa razpršena čutila, v katerih s delci končne slike, a ta končna slika nastaja in nastaja in vsaka naslednja je bližja temu ravnotežju.

SPOMINI SE NAREDIJO IN OSTANEJO

Zvonka DAVID

Rada se vračam v Prekmurje, kjer sem preživela otroštvo in obiskovala srednjo zdravstveno šolo v Rakičanu. Dva majska dneva, ki smo ju člani Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Novo mesto preživeli v Murski Soboti, sta mi ostala v nepozabnem spominu.

Obrazi povedo več, kot besede!

Dvorana Kina Park, kjer se je odvijala proslava, je bila napolnjena do zadnjega kotička. Vrstili so se mnogi pozdravni govori. Posebno toplo pa mi je bilo pri srcu, ko sem zaslišala prekmurske pesmi, recitacije učenk srednje zdravstvene šole, šege in plese, začutila prekmursko gostoljubnost in odprtost. Kolegice iz Prekmurja so, kljub utrujenosti od priprav, pokazale iskreno radost in veselje, da gostijo medicinske sestre in zdravstvene tehnike iz vse Slovenije. Bila sem res ponosna nanje. Med odmorom smo okusili prekmursko pecivo, sadje, vino. Prijeten je bil tudi klepet z nekdanjimi sošolkami, s katerimi smo si imele toliko povedati. Dan smo zaključili z večerjo v Hotelu Diana, kjer smo zaplesali ob dobri glasbi. Bilo je nadvse radostno in veselo.

Predstavljene strokovne teme 5. simpozija so bile zanimive in aktualne. Vsak udeleženec je prejel tudi prevod knjige Virginie Henderson Oslovna načela zdravstvene nege.

Druženje smo zaključili s piknikom na Muri v vasici Ižakovci. Prekmurci imenujemo ta del vasi "Otok ljubavi". Ponovno smo bili deležni iskrenega prekmurskega gostoljubja, predstavili so nam svoje šege in običaje. Z brodom smo se popeljali prek Mure. Dan se je kar prehitro prevesil v večer in misel je že hitela k vrnitvi domov.

Še enkrat hvala in pohvala kolegicam prekmurskega društva. Naslednje leto bomo gostiteljice Dolenjke, zato vas že sedaj vabim, da se srečanja udeležite.

**Edini specializirani razstavno-prodajni
sejem kozmetike v Sloveniji**

in

13. kongres kozmetikov Slovenije

Salon lepote '98

- dekorativna kozmetika
- nega rok
- modni dodatki
- negovalna kozmetika
- parfumi
- solarij
- zdrava prehrana
- fitness
- nega nog
- savna
- sejmski popusti
- demonstracije ličenja, manikure, pedikure in masažnih tehnik
- novosti s področja kozmetike

**GENERALNI
POKROVITELJ:**
Krka kozmetika

Na vaši poti k lepoti:

Otočec 26. in 27. september 1998

Informacije: Zavod za tehnično izobraževanje
tel.: (061) 1253-120, 337-800

VTISI S 5. SREČANJA STROKOVNE SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DERMATOVENEROLOGIJI v Portorožu

Breda Božič, Ivanka Pupis Škapin

Ze na četrtem srečanju naše sekcije je stekla beseda tudi o naslednjem, petem srečanju. V kratkem času obstoja smo pripravile srečanja – vsako v drugem kraju in tudi predavatelje smo vabile k sodelovanju na enak način. Tako smo skupaj gostovali v mariborski bolnišnici, kjer je tudi dermatološki oddelek. V prijetnem okolju Atomskih toplic smo bili gostje in poslušalci celjskih kolegic.

5. strokovno srečanje je bilo 29. maja v Kongresnem centru hotela Bernardin. Za sodelovanje in pripravo smo se tokrat dogovorili s kolegicami dermatološke službe v SB Izola ter vodjem dr. Gustavom Weilgunyjem. Srečanja so se udeležile predvsem članice naše sekcije. Kar lepo število udeleženk je bilo iz mariborskega in celjskega dermatološkega oddelka ter klinike v Ljubljani, kar je zasluga glavnih sester, ki so omogočile kolegicam udeležbo.

Za uvodno presenečenje je poskrbela Urška Aščič iz Glasbene šole Koper, učenka harfe v razredu prof. Lučke Joksič Perič, ki se je prijazno odzvala vabilu predsednice sekcije in odigrala nekaj skladb.

Strokovni del srečanja je pričela s predavanjem Breda Božič in predstavila delo dermatološke ambulante na koprskem od samega začetka delovanja do zdaj. V nadaljevanju smo poslušali predavanja o perioralnem dermatitisu in rozaceji, kar nam je odlično predstavil Gustav WEILGUNY, dr. med. Patologinja Vivjana SNOJ, dr. med., je dopolnila predavanje s prikazom histopatoloških sprememb želodčne sluznice, ki jih povzroča *Helicobacter pylori* in povezavo z zdravljenjem rozacee.

O pomembnosti sodelovanja vseh zdravstvenih delavcev s starši otrok s perioralnim dermatiti-

Marko Vok, dr. med., Ivanka Pupis Škapin - predsednica sekcije, Gustav Weilguny, dr. med. - vodja dermatološke službe v SB Izola in Breda Božič, med.sestra

som nam je spregovorila v predavanju Maruša MARKELJ, v.m.s., z Dermatološke klinike.

Predstavnica podjetja Hoffman La Roche, gospa Julijana Zuchiatti GODINA, dr. med., je zanimivo prikazala uporabo in učinkovitost kompleta Loceryla pri zdravljenju mikoze nohtov.

Sledil je odmor, ki so ga nekateri izkoristili tudi za ogled Bernardina in okolice ter razstave firm Novartis, Valencie in Hoffman La Roche. Po odmoru smo poslušali predavanje o diagnostiki in zdravljenju aken, kar je obširno predstavil Marko VOK, dr. med. Nadaljevali sta Martina ZUPANČIČ in Verica SMUKAVEC, v.m.s. z Dermatološke klinike v Ljubljani s predavanjima o zdravstveni negi obolelih z aknami in izkušnjami medicinske sestre pri zdravljenju bolnikov z Roacutanom.

Po končanem strokovnem delu srečanja je predsednica predstavila novo članico IO sekcije Zdenko KOLAR JERIČ, glavno sestro Dermatološkega oddelka SB Celje.

Zaključili smo s poznim skupnim kosilom v restavraciji hotela Bernardin. Za slovo pa smo odšli na kavico v portoroško Zlato sidro in si zaželeli nasvidenja na šestem srečanju v jeseni.

Vtisi z 12. kongresa svetovnega združenja enterostomalnih terapevtov - junij 1998 - Brighton, Velika Britanija

"MISS SLOVENIA"

Jelena ALKHATIB

Spredsednico Sekcije kirurških medicinskih sester in ZT Slovenije sva se udeležili 12. kongresa Biennial Congress of the World Council of Enterostomal Therapists v Veliki Britaniji. Kongres je potekal v simpatičnem obmorskem turističnem mestu Brighton. Udeleženih je bilo okoli 1.300 medicinskih sester iz vsega sveta. Slovenijo je zastopalo 13 medicinskih sester in 1 zdravnik. Med nami je bila tudi prva enterostomalna terapevtka v Sloveniji, gospa Metka Zima, VMS. Bile smo je zelo vesele, saj nas je prav ona pred mnogimi leti prva začela učiti zdravstvene nege bolnikov z različnimi stomami in bila je tudi prva sekretarka Sekcije kirurških medicinskih sester. Predavanja so bila zelo zanimiva, kvalitetna, temu primerni so bili tudi odzivi.

Tretji dan kongresa, natančno v torek, 9. junija 1998, je imela svoje predavanje predsednica Sekcije kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Greta Zver, VMS, dipl. org. dela.

Predavala je o Hranjenju bolnikov po gastroin jejunostomi. V prvih nekaj minutah je predstavila našo malo, mlado državo, z vsemi njenimi lepotami in značilnostmi. Strokovni del je podala na visoki strokovni ravni, suvereno, natančno, v lepi, čisti angleščini. Poudarila je pomembnost počasnega hranjenja, položaja bolnika med in po hranjenju. Opozorila je na vzdrževanje prehodnosti stom, pri gastrostomah pa pred hranjenjem na obvezno merjenje zaostanka. Zaključila je, da ni dovolj samo strokovno delo, ampak da moramo imeti tudi human odnos do bolnika - človeka, če želimo doseči zastavljene cilje v zdravstveni negi.

Ob zaključku predavanja je bila deležna velikega aplavza, čestitke in pohvale so kar

Greta Zver za govorniškimi odrom med predavanjem

deževale. Naslavljali so jo z "Miss Slovenia" in to je ostala tudi do konca kongresa. S ponosom lahko povem, da se navdušenje nad predavanjem predsednice Sekcije kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije Grete Zver ni poglelo do konca samega kongresa. Kjerkoli sva se pojavili ob kakršnemkoli času v naslednjih dneh, povsod je bila deležna čestitk in pohval.

Najbolj veseli sva bili pohval od domačink Angležinj, Američank, Avstralk, Irk, Francozinj, Švicark, Fink in vseh ostalih. Kolegice iz Avstralije so ji podarile v spomin kengurujčka. Ni bilo kolegice, ki ne bi kadarkoli izrekla pohvalo in zahvalo za njeno odlično predavanje.

Omenila bi rada, da je imela tudi gospa Zlata Rebolj, VMS, lepo predavanje z videospotom o delu enterostomalnih terapevtov v Bolnici dr. Petra Držaja. Tudi ona je zelo lepo predstavila našo državo Slovenijo in delo medicinske sestre pri bolnikih s stomami.

Povabili so nas spet čez dve leti, z aktivno udeležbo, v Singapur, kamor ste vabljeni tudi ve, saj želimo imeti interdisciplinarno usposobljene medicinske sestre.

Po končanem kongresu smo se vrnili v Slovenijo zadovoljni, z nepozabnimi spomini. Prevzemal me je občutek, kako lepo je imeti kolegice, medicinske sestre, ki so široko strokovno izobražene, ki svoje delo opravljajo suvereno, predvsem pa z ljubeznijo do svojega poklica, brez zavisti.

Na koncu bi se rada zahvalila vsem sponzorjem, ki so nama omogočili udeležbo na tem kongresu.

Zdravstvena nega očesnega bolnika

**funkcionalno izobraževanje
z učno delavnico**

Meta MOŽEK

V letošnjem letu smo na Očesni kliniki v okviru oftalmološke sekcije medicinskih sester Slovenije ponovili program funkcionalnega izobraževanja z učno delavnico 11. in 12.6.1998. Program je bil objavljen v majskem Utripu. Kljub temu, da je bila ponovitev programa po številu udeležencev - 59, lahko sklepamo, da je tovrstno izobraževanje koristno in zanimivo. Izobraževanja so se udeležile medicinske sestre in zdravstveni tehniki, ki izvajajo zdravstveno nego očesnega bolnika v bolnišnicah, zdravstvenih domovih ali pa v domovih za ostarele.

Prvi dan so bila predavanja namenjena seznanitvi udeležencev z osnovami anatomije in fiziologije očesa, pripravi bolnika na očesni pregled ter dajanje očesne terapije, pregled bolezni in poškodb očesa. Drugi dan pa je potekala učna delavnica v 4 skupinah. Višje medicinske sestre in višji fizioterapevt so pokazali s posebnimi postopki in posegi s področja zdravstvene nege očesnega bolnika, kako naj se ukrepa pri nudenju prve pomoči pri očesnih poškodbah, kako zdraviti oči. Ravno tako so bili seznanjeni tudi z vstavitvijo in odstranitvijo kontaktnih leč ter očesnih protez.

Udeleženci so bili s predavanji in potekom učne delavnice zelo zadovoljni, zato bi se rada v njihovem imenu zahvalila predavateljem: doc. dr. Branki Stirn - Kranjc, dr. med., prim. mag. Aleksandri Kraut, dr. med., doc. dr. Brigiti Drnovšek - Olup, dr. med. VMS Sonji Šinkovec, VMS Tatjani Nendl, VMS Milici Cafuta ter višji fizioterapevtki Alenki Sterle.

KONFERENCA O CELOSTNI OBRAVNAVI BOLNIKOV Z RAKOM

B. Skela Savič

Po uspešnem zaključku 1. mednarodne konference o celostni obravnavi bolnikov z rakom (Comprehensive cancer care) na Cipru leta 1997, je bila druga organizirana na zgodovinskem otoku Rodos v Grčiji, v času od 30.4. - 2.5.1998.

Celostna obravnava bolnikov z rakom je razdeljena na različna strokovna področja dela, kot so diagnoza bolezni, določitev ustrezne terapije in podporne terapije, rehabilitacija bolnika, "follow up" po končanem zdravljenju, itd. Pomembno mesto pri celostni obravnavi bolnika ima vsekakor ZN, ki se kot samostojna stroka vključuje s svojimi postopki in metodami dela v sam proces zdravljenja in rehabilitacije. Zlasti pomemben je poudarek na paliativni ZN in ZN terminalnih bolnikov, ne smemo pa tudi pozabiti na težo zdravstvenovzgojnega dela, ki ga opravljajo medicinske sestre pri delu z onkološkimi bolniki in pomembno vpliva na potek zdravljenja in celostno rehabilitacijo bolnika.

Program konference je bil skrbno izbran in je dopuščal izmenjavo stališč, mnenj in sugestij na samih predavanjih in na učnih delavnicah, saj je bil strokovni program isti za medicinske sestre in zdravnike. Pomembna je bila izmenjava znanj in izkušenj med zdravniki in medicinskimi sestrami, ki je potekala zelo živahno, zlasti prvi dan konference, ko je bila tema dneva bolečina, obravnavana iz različnih aspektov. Zelo odzivno je bilo predavanje z naslovom Multidisciplinarni pristop k postoperativni bolečini pri bolnikih z rakom, avtorja Paula Vogelarja, R. N. iz Univerzitetne bolnišnice NIJMEGEN, Nizozemska. Predstavil je psihične, socialne, psihosocialne in spiritualne dimenzije bolečine in k temu dodal še vpliv percepcije in predhodnih izkušenj na bolečino. Navedel je tudi metode ocenjevanja prisotnosti oz. jakosti bolečine, ki jih izvaja MS in nefarmacevtske intervencije, ki so v kompetenci MS.

Drugi dan strokovnega programa je bil namenjen področju prehranjevanja onkoloških bolnikov. Izguba teka je enako pogost pojav pri onkoloških bolnikih, kot pojav bolečine, zato so mu predavatelji posvetili posebno pozornost. Natančno je bila predstavljena tudi patofiziologija in terapija kaheksije in anoreksije. Eden od zaključkov tega tematskega sklopa je bil, da mora biti dietetik aktivno vključen v reševanje prehranskega statusa onkološkega bolnika.

V popoldanskem delu so sledila predavanja na temo "Fatigue" (sindrom izčrpanosti, brezvolje, utrujenosti, itd.).

Ena od definicij, ki je bila predstavljena, se je glasila: "Fatigue" je subjektivni samoocenitveni fenomen, ki se kaže z občutkom utrujenosti, pomanjkanjem energije, znižane mišične moči, slabo koncentracijo in pešanjem spomina (dr. Heidi Knobel).

Kar 70 % onkoloških bolnikov se sreča s "fatigue-om", zlasti je pojav le tega odvisen od vrste raka, stadija bolezni oz. razširjenosti bolezni in seveda načina zdravljenja.

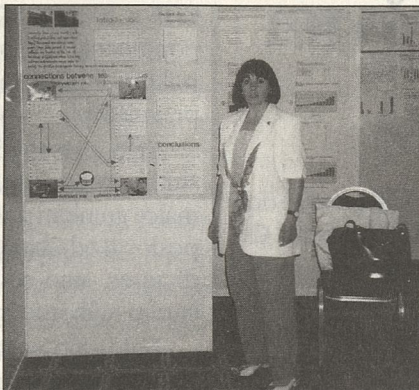
"Fatigue" je pa lahko tudi odraz normalne reakcije pri pretiranih psihičnih ali mentalnih naporih, lahko je tudi simptom psihiatričnih bolezni, lahko pa nastane tudi zaradi neodkritega vzroka.

Tretji dan konference je bil posvečen raku dojke. Predavali so s področja diagnostike in terapije raka dojke, predstavljene so bile novosti na področju zdravljenja raka dojke s poudarkom na visokodozni kemoterapiji in stranskih učinkih takšnega zdravljenja.

Konference sva se aktivno udeležili dve medicinski sestri z Onkološkega inštituta Ljubljana, vodilna sestra za področje prehrane Helena Drolc in pomočnica direktorice za ZN Brigita Skela Savič.

Predstavili sva poster z naslovom Timsko srečanje prehranske problematike bolnika, zdravljenega s citostatiki (avtorji: M. Skela Savič, H. Drolc, M. Velepčič).

Skupno število prijavljenih udeležencev iz 15

držav je bilo 430, od tega je bilo 25 % medicinskih sester in dietetikov.

Čeprav je bil program zelo natripan, je bilo tudi nekaj časa za ogled znamenitosti otoka Rodos. Rodos je največji dodekaneški otok. Zanj je značilno veliko sonca, bogato zelenje in sveži gorski studenci, ki predstavljajo prijetno alternativo peščenim obalam in mestnemu vrvežu.

Otok je na stičišču vzhoda in zahoda. Markantni spomeniki iz obdobja antičnega Bizanca in srednjeveške Grčije pričajo o njegovi burni zgodovini. Staro mesto Rodos in Palača velikih mojstrov nad mandraškim pristaniščem čuvata dva bronasta jelena. To naj bi označevalo mesto, na katerem je nekoč stal legendarni Kolos, eno od sedmerih čudes antičnega sveta.

Posebno pozornost so prireditelji namenili družabnim večerom, kjer smo ob bogatem izboru raznolike grške hrane in glasbe izmenjavali naša mnenja in izkušnje in spletali nova poznanstva.

Labod

1000 Ljubljana, Koprška 72/f, Tel.: 061/123-70-40, 123-70-45

Izvajamo naslednje storitve:

- kemično čiščenje in pranje vseh vrst tekstilij,
- čiščenje in barvanje usnjenih oblačil,
- čiščenje krzna in krznenih oblačil,
- čiščenje preprog in talnih oblog,
- pranje zaves, lamelnih zaves, šotorov ipd.,
- različne impregnacije in plemenitenje tekstilij.

Edini v Sloveniji čistimo z novo, okolju in ljudem prijazno OVT tehnologijo. Če ste nam v pranje zaupali občutljivo tkanino, jo operemo po novem postopku "mokro čiščenje".

Stranke Laboda lahko izkoristijo tudi klubsko kartico.

V čiščenje oziroma pranje sprejemamo izdelke v Labodovih poslovalnicah v Ljubljani, Kranju, Kamniku in Domžalah.

ŠTUDENT V ŠVICI

Lucija MATIČ

Sekcija študentov zdravstvene nege se že dolgo ukvarja z mednarodnimi aktivnostmi. Organiziramo mednarodne izmenjave in polletne šole za evropske študente pri nas. Občasno imamo tudi sami priložnost, da gremo v drugo evropsko državo. Letos smo srečo poskusili v Švici, kamor smo poslali svoje želje in predviden program strokovnega izleta. Obrnili smo se na našega zdravnika Andreja Trampuža, ki je bil v tem času v Baselski kantonalni bolnišnici na specializaciji. Zaradi njegove osebne zavzetosti in njegove motivacije so se naše želje uresničile tako, kot si niti sami nismo predstavljali.

Po celonočni vožnji z vlakom nas je 13 študentov na železniški postaji v Baslu pričakal Andrej Trampuž. Po kratkem počitku in okrepčilu nas je že čakal strokovni del izleta. Odpravili smo se v Šolo za zdravstvo in zdravstveno nego v Baslu, kjer nas je sprejel Charles Graf. Precej so nas presenetili nekateri pogoji študija zdravstvene nege, ki so v kratkem videti tako: izobraževanje medicinskih sester poteka na dveh ravneh. Za vpis se zahteva 10-letna predizobrazba. Asistent ZN se izobražuje eno leto, medicinske sestre pa 3-4 leta. Po končanem študiju gredo lahko specializirat na različna področja (učitelj ZN, management, operacijska, intenzivna...), vendar ves čas ostajajo na isti ravni, ki ni enakovredna fakultetni. Njihov sistem je bistveno drugačen od našega. Učne vsebine so razdeljene na teme (priprava bolnika na operacijo, hranjenje bolnika ...), ki jo vsako za sebe obdelujejo en teden. Charles Graf pravi, da so izredno usmerjeni v prakso zaradi kompetenc, ki jo dobijo po končanem izobraževanju. Izobraževanje medicinskih sester v Švici koordinira in nadzoruje državni Rdeči križ. Na teden imajo 32 učnih ur, od katerih je četrtek namenjen evalvaciji naučenega in petek prostovoljen glede udeležbe, kjer lahko snov ponovijo ali poglobijo. Prakso lahko opravljajo šele, ko so opravili izpit iz določene snovi. Šolanje medicinskih sester je brezplačno, skozi vse svoje šolanje dobivajo celo štipendijo (1000

CHF = 100.000 SIT) in so po končanem študiju popolnoma samostojni pri opravljanju svojega poklica in nimajo, tako kot mi, obveznega pripravištva.

Zelo presenečeni nad organizacijo samega študija in pa statusom študenta v Švici smo se z malce grenkim priokusom zaradi lastnega statusa poslovili od Charlesa. Precej za šalo, malce pa tudi zares, smo se tudi pozanimali o možnostih študija tujih študentov pri njih.

Nato smo se odpravili v Kantonsko bolnico Basel, ki je ena izmed univerzitetnih bolnic. Tudi tam smo izvedeli mnogo novosti. Seznanili smo se z dokumentiranjem ZN, ki je mnogo obsežnejši kot pri nas, hkrati pa zajema le najpomembnejše informacije o bolniku. Negovalna dokumentacija je medicinski dokumentaciji enakovredna in obvezna. Slišali smo, da so uspeli prevalenco MRSA zmanjšati iz 26 % na izpod 1 %. Predvsem naj bi bilo pomembno in učinkovito - drugače kot smo navajeni - razkuževanje rok namesto umivanja. Umivanje rok naj bi se uporabljalo le ob vidni umazaniji. Nato smo si ogledali medicinski oddelek (interni oddelek) 7/II, ki nam ga je razkazala Ester Gory.

Andrej Trampuž nam je razkazal tudi malo manj strokovne, zato pa nič manj pomembne komunikacijske vode, ki so uporabljeni v tej bolnišnici. Počutili smo se kot na Marsu, ko smo prišli v eno od mnogih kletnih nadstropij in se znašli iz oči v oči z roboti. Robot se glede na vtipkano kodo sam sproži, sam pripelje do ustreznega mesta in tovor razloži ter jo pošlje na ustrezen oddelek. "Aha", smo si rekli in skrbno pazili, da nas kakšen od njih ne bi "slučajno" spregledal in mirno povozil. Poznajo pa tudi sistem, ki ga imajo pri nas na AMZ. Ljubkovalno mu rečejo STA (spontana transportna ...). Faks, kopirni stroji, računalniki so bili nekaj običajnega in vsem dostopni.

Za en dan je bilo res zadosti, zato smo se odpravili "domov", kjer sta nam Natalie in Andrej pripravila piknik, zadolženim kuharjem pa so dobrote kar naprej padale na travo in na žerjavico.

Naslednji dan je bil v Švici praznik, zato smo šli v ZOO in anatomski muzej Basel. Popoldan pa smo se odpravili v bližnjo Francijo v Eco muzej pri Mulhouse v Alzaciji. Tretji dan smo se še enkrat odpravili v Kantonalno bolnišnico Basel, kjer

smo si ogledali posebne prostore, ki so na voljo vsem - največ pa študentom medicine. V največjem je velika predalna omara, v kateri so videokasete in pa diapozitivi + avdio kasete, na katerih so predavanja profesorjev o različnih vsebinah. Druge manjše sobe so opremljene s TV in video napravami, diaprojektorji, mizo in udobnim stolom s ključem na notranji strani vrat. Vse to je namenjeno temu, da si posameznik vzame željeno vsebino, odide v eno izmed sobic, si zagotovi mir s tem, da se lahko zaklene, si predvaja to vsebino in nato lahko študira naprej po literaturi. Zanimivo, da te sobe niso zaklenjene, tudi nas ni nihče vprašal, kdo smo in kaj želimo, ko smo vstopili v te prostore. Še bolj zanimivo pa je, da te kasete, diapozitivi, tv-ji, videorekorderji itd. ne izginejo, kot bi se znalo zgoditi marsikje drugje ...

Potem smo si ogledali MUP (medicinsko univerzitetno polikliniko), kjer smo slučajno našli tudi Ano Kratz, medicinsko sestro, doma iz Slovenj Gradca. Razložila nam je sistem naročanja in sprejema bolnikov - ki nikoli ne čakajo več kot 15 minut (razen, če sami zamudijo), povedala nam je veliko o delu medicinske sestre na polikliniki, razkazala prostore in opremo, s katero delajo. Malo pa smo spregovorili tudi o delovnih in življenjskih razmerah ter jih primerjali z našimi doma. Tako kot smo se mi čudili njihovim, se je tudi ona čudila, kaj vse se je spremenilo, odkar je odšla od doma. Vidno ganjeni smo se poslovili od nje in mislim, da smo ji vzbudili željo, da po dolgem času spet obišče Slovenijo in dom.

To je bilo vse, kar smo videli in doživeli. Za vso organizacijo, ogleda in predstavitve se moramo zahvaliti predvsem in največ Andreju Trampužu. Ves čas našega bivanja pa so nam bili stalno na voljo tudi Natalie in njeni starši, ki so nam izkazali gostoljubje in prijaznost, za katerega jim bomo vedno hvaležni.

Zahvalili bi se tudi tistim, ki so nas pri strokovni ekskurziji finančno podprli - našemu sponzorju 3M in pa DMSZT Ljubljana in Maribor.

Odšli smo iz Basla z nalogami, da o svojih izkušnjah pripovedujemo drugim in pa z najpomembnejšo nalogo - da potem, ko smo vzpostavili stike, poskušamo organizirati mednarodne izmenjave za naše študente - upamo, da že letos.

POROČILO O SEMINARJU SEKCIJE SPLOŠNE MEDICINE

NAŠE OČI - KVALITETA ŽIVLJENJA

Marta FALŽ

To je bil okvirni naslov strokovnega srečanja sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov splošne medicine.

Ali se tega dovolj zavedamo? Ali je zdravstvena nega, ki jo izvajamo medicinske sestre in zdravstveni tehniki splošne medicine s področja oftalmologije dovolj kakovostna in strokovna? Žal ni, ravno zaradi pomanjkljivega znanja s tega področja smo se odločili za to strokovno vsebino.

Srečanje, ki je potekalo v ŠPORT hotelu na Otočcu, smo otvorili z lepim kulturnim programom, ki ga je izvedla mlada in uspešna citrarka. V uvodnem delu je predsednica Vesna Božiček vse pozdravila in seznanila z naslednjimi ugotovitvami: strokovnjaki SZO opozarjajo, da bosta v prihodnjih 25 letih slepota in huda slabovidnost, ki že predstavlja javno zdravstveni problem, postala po vsem svetu veliko socialno ekonomsko breme. Pravijo, da se bo število ljudi s hudo slabovidnostjo do leta 2020 podvojilo. Trenutno je po svetu 150 milijonov ljudi, ki trpijo zaradi hude slabovidnosti, od tega jih je 38 milijonov slepih. Naloga zdravstvene službe je v preprečevanju in ustreznem ter pravočasnem zdravljenju.

Na našem seminarju so aktivno sodelovali priznani strokovnjaki oftalmologi. O očesnem ozadju, ki je ogledalo kroničnih nenalezljivih bolezni, nam je spregovorila as. mag. Mirna Štabuc - Šilih. Med ostalim je poudarila pomen preventivnega dela, ki se posebej odraža v dobro vodeni sladkorni bolezni v smislu preprečevanja diabetične retinopatije, ki je glavni vzrok slepote pri odraslih.

Prim. Aleksandra Kraut je na začetku ponovila anatomijo očesa in nadaljevala o vnetjih oči. Da sta siva in zelena mrena velik problem vida v starosti in o preprečevanju in postopkih zdravljenja, nam je povedala prim Marija Zupan.

In na kocu smo z velikim zanimanjem prisluhnili dr. Petru Dovšaku, ki nam je spregovoril o poškodbah oči. Poudaril je, kako pomembno je pravilno in hitro strokovno ukrepanje in natančno vzeta anamneza.

Posebej dragocena so nam bila predavanja s področja zdravstvene nege očesnega bolnika. Višja med. sestra Anka Pucelj nam je povedala, kako pomembna je skrb za zdrav vid, ki se začne že v prenatalni dobi in se nadaljuje ob in po porodu. Z detekcijo vida v tretjem in petem letu otrokove starosti se odkrije največ ambliopij.

Milica Cafuta, višja med. sestra, nas je seznani-la z zdravstveno nego pri nošenju kontaktnih leč. Spoznali smo načine vstavljanja leč in higiensko vzdrževanje leč.

V zdravstveni negi očesnega bolnika je pomembno, da se pravilno zdravi in ob določenih časovnih presledkih. Bolnika tudi poučimo o higieni, predvsem o pomenu čistih rok.

O vsem tem nam je predavala Vojka Macura, višja med. sestra.

Da so uspehi fizioterapije pri očesnih bolnikih in rehabilitacija pri enukleaciji zares veliki, smo spoznali iz predavanja Alenke Sterle, višje fizioterapevte.

Tudi slepim in slabovidnim je namenjena posebna skrb. Kako to poteka, smo spoznali od višje med. sestre Silve Bizjak, ki dela na tem področju.

Zaključila bi z ugotovitvijo, da je bilo to strokovno srečanje potrebno in koristno. V imenu organizacijskega odbora in vseh slušateljev se najlepše zahvaljujem odličnim predavateljem za razumljiva in skrbno pripravljena predavanja.

Hvala tudi glavnemu sponzorju Tovarni zdravil Krka za njihovo gostoljubje.

Hvala tudi naši skrbni predsednici Vesni Božiček, višji med. sestri, prof. zdravstvene vzgoje za njen veliki trud, ki ga vlaga v pripravo seminarjev.

IZLET NA SLOVENSKO PRIMORJE

Breda PODBOJ

Upokojene medicinske sestre ljubljanske regije smo se 20. maja po daljšem premoru spet odpravile na potep. Tokrat na slovensko primorje: Trst z Miramarom, Piran in Strunjan.

Ob prvem jutranjem "kofetku: na Ravbar Komandi nam je prijazno sončno jutro obetalo, da bo dan prijeten in z vremenom ne bo težav.

Ker smo se odločile, da v Trstu ne bo nakupovanja, je večina to opravila na Fernetičih v brezcarinski prodajalni. Domov je pač treba prinesiti tudi kak odpustek!

Po prestopu državne meje je bil naš prvi cilj grad Mirmar pri Trstu.

Iz zgodovinskih podatkov smo izvedeli, da ga je dal zgraditi avstrijski nadvojvoda Maksimilijan, brat cesarja Franca Jožefa sredi 19. stol. Belino je dvorcu poudaril marmor iz Vrsarja, bogato notranjščino, predvsem polno lesenih rezbarij, pa krasijo številni dragoceni eksponati, ki jih je Maksimilijan prinesel s svojih popotovanj po svetu. Res paša za oči, le škoda, da je časa premalo.

Vožnja skozi tržaško mestno jedro je bila tokrat drugačna od običajne. Vodička nas je opozorila na marsikaj zanimivega.

Ponovno prestopimo državno mejo, sedaj pri Škofijah in nadaljujemo vožnjo proti Piranu. Piran, saj veste, ne prenese prometa v svojih nedrjih, še najmanj avtobusnega. Do slikovite cerkve sv. Jurija na rtu se kljub opoldanski vročini odpravimo peš. Prelep razgled na vse strani in na piranske ulice pod nami poplača ves napor.

Prav prijetno bi bilo malo posedeti v senci enega od lokalov na Tartinijevem trgu, toda vodička meni, da se je treba podvizati, saj nas v Strunjanu - v zdravilišču že pričakujejo. Tako Portorožu utegnemo poslati le prijazen pogled in že se obrnemo proti Strunjanu.

Tu nas je zanimalo predvsem Krkino obmorsko zdravilišče, kjer zdravijo predvsem

alergijske respiratorne bolezni in stanja po operaciji na dihalih. Zvedeli smo, da deluje že 30 let in ga nameravajo letos obnoviti in usposobiti.

Čas se je pomaknil že krepko v popoldne in na nekaterih obrazih se je že zaznala utrujenost. Vođička, ki je to opazila, nam je poslala v zvočnik vzpodbudno obvestilo o prijetni gostilni v Hrva-tinih, kjer nas čaka dobro kosilo.

5. mednarodni simpozij o urgentni medicini

Portorož, 17. do 20. junija 1998

Mihaela Verbič

Slovensko združenje za urgentno medicino je v sodelovanju z Evropskim združenjem za urgentno medicino, Evropskim svetom za reanimacijo, Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine, Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov - reševalcev, Ministrstvom za zdravstvo Republike Slovenije pripravilo zanimiva in strokovno pripravljena predavanja, tako za zdravnike kot za medicinske sestre. Prisotnih je bilo 840 udeležencev različnih profilov, ki delajo na področju urgentne medicine, od teh 380 medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

V prvem delu prvega dne smo poslušali skupna predavanja in sicer o motnjah srčnega ritma in o uspavalih in mišičnih relaksantih.

Po krajšem predahu in po lepem in mirnem pogledu na slovensko morje smo popoldne do zadnjega kotička zasedli predavalnico, kjer so se začela ločena predavanja za medicinske sestre in zdravstvene tehnike. Poslušali smo sklop predavanj o reanimaciji in spoznali različne vloge medicinske sestre. Posebej pa je bilo obravnavano področje dela medicinske sestre pri otroku v urgentni medicini. Večer smo zaključili na slovesni večerji, kjer so se najbolj živahni zavrteli ob zvokih skupine Faraoni.

Tudi drugi dan je bila predavalnica navsezgodaj polna. Na sporedu je bila tema o aplikaciji zdravil v urgentni medicini in sicer od priprave zdravil, aplikacije infuzijskih tekočin do urgentne

Res je bilo dobro; potešile smo lakoto in preganale utrujenost. Užitek polnega želodca pa je bil, verjemite, prava banalnost ob čudovitem razgledu, ki se nam je ponujal s hrватinskega pobočja po dobršnem delu slovenskega primorja. Dveurna vožnja proti Ljubljani je bila enim prijeten klepet, drugim zadovoljen dremež, vsem pa najbrž občutek, da nam je bilo v stari družbi spet lepo.

Učna delavnica - Posebnosti oživljanja otrok

transfuzije. Gostje iz Italije so predstavili bolnišnico iz Vidma (Udine), kjer imajo zelo dobro razvit triažni računalniško informacijski sistem. Videli smo tudi, kako deluje triažno dispečerski center v pokrajini Friuli Venezia Giulia. Pripravljen je bil zanimiv filmski zapis ogleda EMS Videm.

V drugem delu dopoldanskega programa smo sledili prostim temam. Predavatelji so nam predstavili delo in probleme v urgentnih ambulantah.

Strokovni program se je zaključil z video konferenco o tekočinski reanimaciji v povezavi New York - Dunaj - Portorož.

Zadnji dan smo se zbrali v učnih delavnicah, kjer smo se praktično usposabljali v različnih večinah. Učne delavnice so obravnavale naslednje teme: oživljanje odraslih, posebnosti oživljanja otrok, reševanje utopljenca iz vode, simulacijo poškodbe, oskrbi in imobilizaciji ter "MEGACARDE" - dodatni postopki oživljanja pri prsni bolečini.

Zaključek: simpozij je bil organizacijsko odlično pripravljen, strokovno bogat, pridobili smo na strokovnem področju in imeli možnost izmenjave mnenj v diskusijah. Odlično so bila pripravljena tudi družabna srečanja.

Poročilo 6. posvetovanja o teoriji in praksi ZN v Dobrni
PSIHIATRIČNA IN NEVROLOŠKA SEKCIJA je letos izbrala naslednji strokovni temi:

Oblikovanje in uvajanje standardov v ZN ter Stres in izgorevanje MS in ZT.

Marija MRAK

6. posvetovanje je potekalo 28. in 29.05.1998 v lepi Kongresni dvorani Zdraviliškega doma v Dobrni, majhni oazi narave, miru in tišine, ki nam je omogočala intenzivno strokovno delo, sprostitve, skratka, veliko priložnosti narediti kaj zase.

Vsakoletno tradicionalno posvetovanje v Dobrni, z vedno aktualno tematiko za vsa področja ZN, z različnimi metodami dela, uspešno povezuje in motivira k sodelovanju MS in ZT in druge sodelavce z najrazličnejših področij ZN v Sloveniji. S širjenjem strokovnega znanja in izkušenj tako vsako leto s skupno pripravljenostjo in aktivnostjo veliko prispevamo k zagotavljanju kakovosti ZN. To pa je tudi temeljni cilj našega posvetovanja.

Vsi prispevki posvetovanja so bili teoretično in izkustveno na visoki strokovni ravni. Vzpodbudili so intenzivne celodnevne rasprave vseh udeležencev.

A. Tema: Oblikovanje in uvajanje standardov ZN

Ker je bila tematika zelo pomembna, diskusija zelo intenzivna, bom navedla pomembnejša spoznanja, do katerih smo prišli lastnim teoretičnim znanjem, povezanim že z veliko izkušnjami iz dela.

1. Standard je eden od pomembnejših dokumentov ZN, s katerim omogočamo razvoj kakovosti ZN, predstavitev stroke, njeno odgovornost in kompetence, s tem večjo poklicno kreativnost, vidnost in samostojnost MS in ZT.
2. Proces standardiziranja je stekel v nekaterih ustanovah, na nekaterih oddelkih posameznih strokovnih področjih in je v različnih fazah (izredno dragocena izmenjava izku-

šenj!). Izraženo je bilo nezadovoljstvo zaradi premajhne aktivnosti pri oblikovanju standardov na državni ravni.

3. Razlogi za oblikovanje in uvajanje standardov so notranji (hitro razvijajoča se stroka) in zunanji (pravni, ekonomski).
4. Razvoj standardov mora potekati na nacionalni ravni (osnovne smernice - varna ZN) za posamezna strokovna področja, katerega strokovno koordinacijo prevzemajo strokovne sekcije tistega strokovnega področja pri ZZNS.

Program in proces standardizacije poteka še na ravni inštitucije in ravni oddelka.

5. Na vseh ravneh se je izoblikovala oziroma se naj izoblikuje posebna delovna skupina strokovnjakov, specialistov za posamezna strokovna področja, s koordinatorjem skupine, s šolsko MS - svetovalko. Potrebno je narediti izbor teorij in metod dela za tisto strokovno področje.
6. Standardiziranje je strokovno in časovno zahtevno in dolgotrajno delo, ki zahteva postopnost, kontinuiteto in sodelovanje na vseh ravneh.
7. Poudarjena je bila pomembnost postopnega oblikovanja in uvajanja standardov, ker to pomeni uvajanje velikih sprememb v razmišljanje, odnos in delo MS in ZT na prvem mestu in ostalih strokovnih, predvsem vodilnih delavcev.

Ta proces povzroča velik odpor, z različnimi težavami, ki nas ne smejo odvrniti od jasno zastavljenih ciljev, ki zahtevajo vztrajnost in tveganje. Rezultati so vidni zelo postopoma in pomenijo spoštovanje dela izvajalcev ZN in s tem našo samozavest. (S prispevki so bile

predstavljene konkretne izkušnje iz Splošne bolnišnice Jesenice, Celje, Golnik, patronažne ZN iz Maribora, iz Kliničnega centra in iz Psihiatrične bolnišnice v Ljubljani in drugod).

8. Pri oblikovanju in uvajanju standardov je pomembno permanentno izobraževanje, pogovori in sodelovanje na vseh ravneh. Predstavljen je bil standard stalnega izobraževanja.
9. Potrebno je dobiti povratno informacijo iz prakse (standard je živ dokument, standardiziranje je dinamičen proces). Standard je obvezujoč, ko ga kot dokument potrdi Kolegij ZN in Svet zavoda. (predstavljene so bile izkušnje iz nekaterih ustanov).
10. Patronažna služba iz Maribora čuti potrebo po standardu ZN za psihiatričnega bolnika.

B. Tema: Stres in izgorevanje MS in ZT

Cilj drugega dneva posvetovanja je bil, da s pomočjo strokovnih predavanj in pogovorov v manjših skupinah omogočimo udeležencem večje osveščanje o stresnih situacijah in procesu izgorevanja, iskanju možnosti lastnega vpliva na preprečevanje, spoznavanje in omiljenje teh procesov.

Temeljiti teoretični in izkustveni strokovni prispevki so nam vzpodbudili mnogo razmišljanj, ki so nam omogočila intenzivne pogovore v manjših skupinah.

Udeležba in aktivnosti na 6. posvetovanju je bil velik prispevek k zagotavljanju "kroga kakovosti našega življenja" in tako preprečevanje negativne stresnosti in procesa izgorevanja.

Vsak udeleženec je dobi zbornik dokumentiranih prispevkov posvetovanj o teoriji in praksi ZN.

Pripravljenost MS in ZT za kakršnokoli sodelovanje na posvetovanju je bila velika. Veliko je bilo udeležencev. Jasno je bilo sporočilo prisotnosti notranje motivacije za razvoj in predstavitev stroke, večjega zavedanja lastne strokovne identitete in pripadnosti. Pa tudi zavedanja, da je sodelovanje in povezovanje teorije in prakse neizogibno in nujno potrebno.

Ta motivacija je bila poleg ostalih okoliščin močna pri diskusiji vseh udeležencev posveto-

vanja. Veliko vprašanj in razmišljanj smo prejeli tudi preko telefona, pošte in elektronske pošte od kolegov in kolegic, ki se posvetovanja niso mogli udeležiti. Po naših zmožnostih smo želeli s pomočjo "zlatih sponzorskih nagrad" nagraditi to motivacijo. Zato smo v večernem družabnem delu srečanja izpeljali nagradno žrebanje vseh, ki so poslali svoja vprašanja oz. sodelovali neposredno na okrogli mizi. Izžrebani so bili:

1. Zdenka Hitejc, Center Dolfke Boštjančič, Draga Ig - verižica z obeskom (oboje zlato 14K)
2. Jacinta Doberšek Mlakar, Psihiatrična klinika Ljubljana - prstan (zlato 14K)
3. Ema Matevlić Mešiček, Bolnišnica Sežana - obesek (zlato 14K)

Naj se v imenu strokovno - organizacijskega odbora letošnjega posvetovanja: Ivice Balkovec, Ivanke Breznik, Radojke Kobentar, Livia Kocina, Jacinte Dobršek - Mlakar, Marije Mrak, Marije Gorše - Muhič, Branke Mikluž, Ladi Škerbinek in Draga Voriha zahvalim VSEM udeležencem za prispevek k uspešnosti posvetovanja v Dobrni.

Z vami smo že

5 let

PERITEKS

Negovanje tekstila d.o.o.

Blatnica 2, 1236 Trzin, Slovenija

tel.: 061/162 18 47, 162 18 50, 162 18 51

faks: 061/162 18 49

Bolnišnica v Georgetownu v Guyani

Olga ČERNE

Nadaljevanje

Do slapa smo imeli kar kos poti po deževnem gozdu. Pilot je bil naš vodič. Dobro se spozna na rastlinje in drevesa. Z živimi bitji v deževnem gozdu se ukvarja ljubiteljsko in ga je res veselje poslušati.

V gozdu je mračno, drevesa so visoka in ovita z ovijalkami. Fikus je mogočno drevo z velikimi belimi cvetovi. V podrasti cvetijo orhideje. Res paša za oči, vendar pa tu živijo tudi številni insekti, metulji, ptice, strupene kače in opice. Kralj živali v deževnem gozdu je jaguar. Zelo zanimive so mi bile številne mesojedke z lepimi lepljivimi cvetovi. Zaradi izredne ponudbe - številnih insektov so v letih spremenile svoje prehrabene navade.

Termiti obešajo svoje vrečaste tvorbe kar na drevesa. Gozd je prepreden s številnimi studenci, potočki in rekami. Vse vode so rjavordeče in so videti kot coca cola. Rdečkasti tolumni v bujnem zelenju so nekaj čudovitega.

S skalne police smo si ogledovali slap, ki buči 160 m v globino. Ob njem se je raztezala mavrica, ki je mogočnosti narave dajala čarobnost. Gvajanci so silno ponosni na svojo naravno znamenitost in moram reči, da povsem upravičeno. Poleteli smo proti reki Orinoko. Pod nami je deževni gozd prehajal v savano. Pristali smo v Orandiuku. Na naš pristanek so čakali otroci. Majhen amerindijanski deček me je spremljal do reke in tudi pri kopanju pod slapovi sva bila nerazdružljiva. Voda je bilo čudovito topla. Dečku sem dala pest bonbonov in ko smo vzleteli, mi je pomahal v slovo. Lepa so ta prijateljstva in takih sem imela v Guyani kar nekaj. Otroci so mi peli in jaz sem pela njim. Pripovedovali so mi o svojih željah v prihodnosti. Skoraj vsi bodo zdravniki, seveda, ko odrastejo.

Govorila sem jim o Sloveniji, majhni državi v Evropi, z dvema milijonoma prebivalcev. Vsi so me občudujoče pogledali in mi rekli, da smo velika država, ker imamo toliko ljudi (Guyana jih ima več kot pol manj). Vse je relativno, kako za koga.

Leteli smo domov, sončnemu zahodu nasproti. Bila sem srečna. Za mano je bil čudovit dan.

Nemiren človek sem in rada potujem. Tokrat sem se odločila za potovanje z barko na enega manjših otočkov na reki Eseqibo. Do reke smo potovali s kombijem. Vozili smo se mimo riževih polj in vasic. Prečili smo reko Demeraro čez edini pantonski most. Reka Demerara je na tem mestu široka 1500 m. Pluli smo vzdolž obale reke Eseqibo. Pokrajina je čudovito zelena. Ob obali so lesene hiške amerindijancev. Pristali smo na otoku Bartica, na katerem se zbirajo iskalci zlata in diamantov. Mimogrede naj omenim, da zlato in diamante pridobivajo iz rečnega peska.

Potniki so se porazgubili po otoku in ker nisem vedela, kaj bi, me je krmar povabil na svoj dom. Živi v skromni leseni, vendar udobni hiški. Spoznala sem njegovo ženo in duhovnika, ki je bil na obisku. Bilo je zanimivo srečanje. Številni zanimivi pokali na policah pričajo, da je krmar uspešen tekmovalec na vsakoletnih hitrostnih dirkah z motornimi čolni na reki Eseqibo.

Odpluli smo dalje, do otoka Baracara, ki je res majhen. Za pot okoli njega sem porabila pet minut. Na pesku, belem kot sneg, je zgrajen majhen hotel in restavracija.

PRVI PREVOD VIRGINIE HENDERSON V SLOVENŠČINO

Vera Grbec,

časopisno založniška dejavnost ZZNS

Virginia Henderson: Osnovna načela zdravstvene nege: prevedla Dunja Kalčič, Zbornica zdravstvene nege Slovenije, Ljubljana 1998, 88 strani, naklada 1500 izvodov; cena 2.000 SIT.

Knjigo lahko naročite pri Zbornici zdravstvene nege, Vidovdanska 9 v Ljubljani.

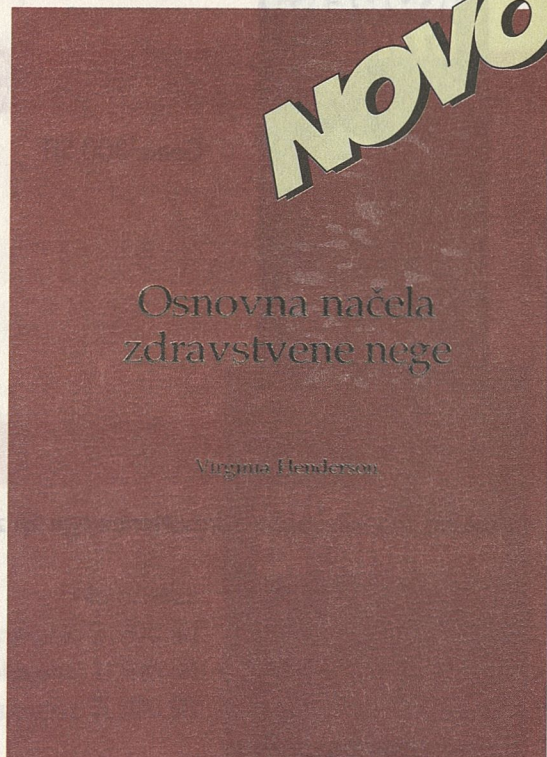
Temeljno delo Virginie Henderson Osnovna načela zdravstvene nege je bilo doslej prevedeno v več kot 29 jezikov, zdaj pa se jim pridružuje tudi slovenski prevod celotnega besedila.

Knjiga je postala svetovna uspešnica in ne predstavlja samo osnove za sodobni študij zdravstvene nege, ampak v njej najdemo tudi razumljivo in dosledno filozofijo stroke, ki so jo medicinske sestre vzele za svojo.

V delu skuša avtorica odgovoriti na eno bistvenih vprašanj, in sicer na vprašanje, katera je vodilna vloga in edinstvena funkcija medicinske sestre.

V tiskem pristopu je mnogo vlog skupnih vsem članom tima hkrati, vendar pa si vsakdo želi imeti še svojo, edinstveno funkcijo, takšno, ki jo zmore opraviti bolje kot ostali. Na temelju teh razmišljanj je V. Henderson oblikovala definicijo zdravstvene nege, ki je tako znana, da se marsikdo ne zaveda niti njenega izvora niti časa, v katerem je nastala. Posebna vloga medicinske sestre je pomoč bolnemu ali zdravemu posamezniku pri opravljanju tistih dejavnosti, ki pripomorejo k boljšemu zdravju (ali mirni smrti) in ki bi jih le-ta opravil brez tuje pomoči, če bi imel za to dovolj moči, volje ali znanja. Medicinska sestra vse to opravlja tako, da posamezniku pomaga k čimprejšnji samostojnosti.

Zdravstvena nega je utemeljena v analizi človekovih osnovnih potreb, ki jih avtorica opredeli v štirinajstih življenjskih aktivnostih. V nadaljevanju poglobljeno razpravlja o vsaki od teh aktivnosti. Prvih devet se nanaša na zadovoljevanje fizičnih potreb, naslednje tri na področje

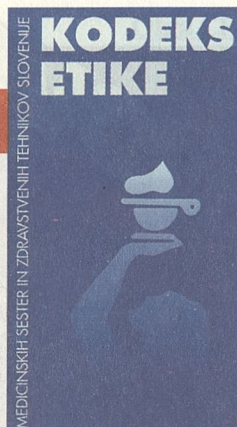

psihičnih in zadnji dve na področje socialnih potreb varovanja.

Ker izobraževanje medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov tudi pri nas, tako kot drugod v svetu, v veliki meri temelji na delih V. Hendersonove, smo prepričani, da bo pričujoča knjiga naletela na dober odziv, še posebej zato, ker v slovenskem jeziku nimamo veliko strokovne literature. Na tem področju bomo morali še veliko narediti, še posebej pa bi se moral bolj aktivno vključiti izobraževalni sistem. Tisti, ki iščete strokovno literaturo v tujini, boste pritrdili moji ugotovitvi, kolikšno bogastvo s področja zdravstvene nege že obstaja. Ko v knjigarni nato pregledujete vse to bogastvo, pozabite na čas in omejena finančna sredstva in si želite, da bi vsaj nekaj tega odnesli s seboj.

Nova strokovna knjiga na slovenskem trgu predstavlja košček tega bogastva, ki naj bi ga imela za svojega vsaka medicinska sestra in vsak zdravstveni tehnik.

NA KNJIŽNIH POLICAH ZBO

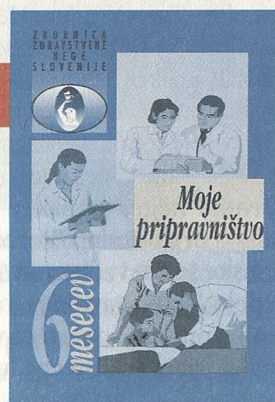
KODEKS ETIKE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Cena: 300 SIT

MOJE PRIPRAVNISTVO

Vsebina znanj in veščin zdravstvene nege za zdravstvene tehnike

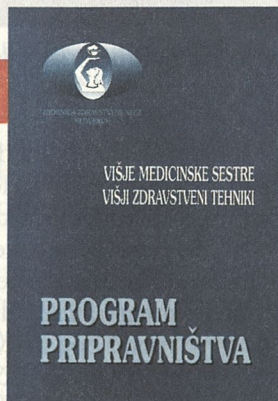
Cena: 750 SIT

PROGRAM PRIPRAVNISTVA

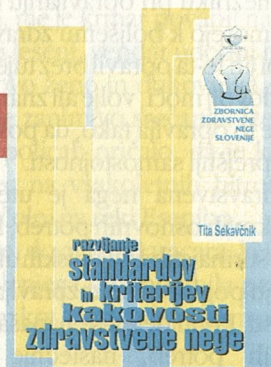
za višje medicinske sestre / zdravstvene tehnike

Cena: 800 SIT

Tita Sekavčnik: RAZVIJANJE STANDARDOV IN KRITERIJEV KAKOVOSTI ZDRAVSTVENE NEGE

Cena: 2.000 SIT

KNJIGARNE ZDRAVSTVENE NEGE

Osnovna načela
zdravstvene nege

Virginia Henderson

Virginia Henderson: OSNOVNA NAČELA ZDRAVSTVENE NEGE

Cena: 2.000 SIT

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE

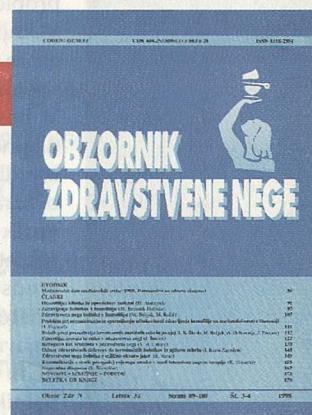
Strokovna revija

Naročnina:

- redni naročniki 2.900 SIT

- študenti in upokoјenci 1.500 SIT

- ustanove 8.500 SIT

NAROČILNICA

Ime in priimek ali ustanova oziroma podjetje _____

Naslov in poštna številka _____

Naročam(o): _____ izvodov publikacije: _____

Kupnina bo poravnana: a) po povzetju b) z računom na podlagi priložene naročilnice

Kraj in datum: _____ Podpis: _____

Naročilnico pošljite na naslov: Zbornica zdravstvene nege, Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana.

SLADKORNA BOLEZEN

Priročnik za medicinske sestre in zdravstvene tehnike

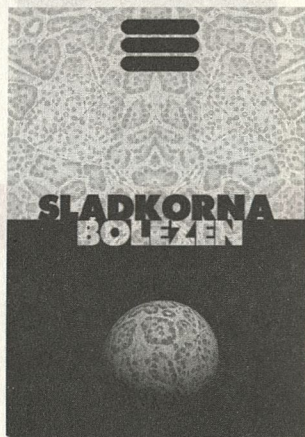
UREDNIKI: Milena Bohnec, Ana Čerpnjak, Franc Mrevlje

Priročnik Sladkorna bolezen je namenjen medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo s sladkornimi bolniki in njihovimi zdravstvenimi problemi.

V knjigi nudimo bralcu nekaj teoretičnih osnov glede vzrokov in mehanizmov nastanka bolezni, sodobne klasifikacije, diagnostike, zdravljenja itd. V besedilih smo poudarili praktične vidike diagnostike, npr. tehnike jemanja krvnih vzorcev, izvedbo obremenilnih testov itd. Tudi v poglavjih o zdravljenju smo osvetlili predvsem praktične vidike, npr. zdrave prehrane, zdravljenja s tabletami in insulinom, s podrobnim opisom sredstev in tehnike dajanja insulina, opisom postopkov in tehnik samokontrole, telesne dejavnosti itd.

Velik del knjige je posvečen zdravstveni vzgoji in zdravstveni negi sladkornega bolnika, kar je še posebej pomembno področje za medicinske sestre in tehnike. Nismo pa v knjigi pozabili tudi na opis preventivnih metod, socialno-medicinskih vidikov itd.

Prisrčno vabljeni k branju tega prvega celovitega priročnika s področja sladkorne bolezni za medicinske sestre in tehnike v Sloveniji.

NAROČILNICA

ime in priimek ali ustanova oziroma podjetje

naslov in poštna številka

Nepreklicno naročam(o): _____ priročnik(ov) SLADKORNA BOLEZEN
Cena priročnika je 5.000,00 SIT + poština. Kupnino bom poravnal(a) po povzetju.

Kraj in datum: _____ Lastnoročni podpis: _____

Naročilnico pošljite na naslov: Klinični center, Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, dispanzer za diabetike, Njegoševa 4, 1000 Ljubljana, Elizabeta Stepanovič ali pokličite na telefon: 061/743-501.

PSIHIATRIČNA KLINIKA LJUBLJANA

Studenec 48, 1000 LJUBLJANA

pripravlja

dopolnjen program funkcionalnega izobraževanja zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester iz psihiatrične zdravstvene nege,

ki bo potekal v **Psihiatrični kliniki, Studenec 48, Ljubljana**,
v jesenskem roku **od 2.11. - 13.11.1998** za prvo skupino
in **od 16.11. - 27.11.1998** za drugo skupino (80 ur).

Udeležba na tečaju je verificirana in se šteje za strokovno izobraževanje.

Število kandidatov v posamezni skupini je omejeno,
zato prosimo, da svoje kandidate pravočasno prijavite.

Urnike predavanj in razporeditev v skupini bodo kandidati prejeli po pošti.

PRIJAVNICA

za tečaj iz psihiatrične zdravstvene nege, ki bo organiziran v zgoraj navedenih rokih.

Ime in priimek _____

Poklic in delovno mesto _____

Naslov delovne organizacije _____

Kotizacijo, ki znaša 70.000 SIT, je možno poravnati na žiro račun številka: 50103-603-000-0403974 sklic 00-297C04.

Izpolnjeno prijavnico pošljite po pošti ali oddajte osebno do 15.10.1998 na naslov:

Radojka Kobentar, Psihiatrična klinika, Studenec 48, 1000 Ljubljana.

V _____, dne _____ 1998.

Podpis: _____

Prisrčno vabljeni!

DMSZT Ljubljana GREMO NA MORJE!

Podaljšajmo si poletje in si privoščimo dan na slovenskem morju.

Zbrali se bomo v **petek, 25. sept. 1998 ob 7.30 uri na Kongresnem trgu v Ljubljani**. Pot nas bo najprej vodila do gradu Socerb, kjer si bomo ogledali tržaško zaledje, nato nadaljevali do Kopra. Po krajšem sprehodu po mestu se bomo vkrkali na ladjo in se popeljali ob slovenski obali do Pirana.

Po ogledu mesta bomo odpluli na odprto morje in si privoščili pravi morsk-piknik.

Povratak v Ljubljano je predviden okrog 22. ure.

Prijave s prispevkom 1.000 SIT sprejema Komaps (ga. Irena BRUNČEK, tel. 1327-127, int. 33-76 od 8.30 - 14.00 ure 21., 22. in 23. sept. 1998).

Predsednica DMSZT Ljubljana:
Darinka Klemenc

Vabimo Vas, da se udeležite seminarja iz ciklusa
ČLOVEK KOT CELOSTNO BITJE

Seminar, ki šteje za strokovno izobraževanje

ČLOVEK KOT CELOSTNO BITJE VIII

SREDA, 14. oktobra 1998

Teme na seminarju

09.00 - 10.55 Prof. dr. Janek Musek: Telesna, psihosocialna in duhovna razsežnost osebnosti

- Osebnostna rast in življenjski smisel

10.55 - 11.15 odmor

11.15 - 13.30 Dr. Zdenka Zalokar Divjak: Logoterapija in smisel življenja

- Skrb za svoje duševno zdravje

- Doživljajske vrednote kot preventiva proti "hitrosti" vsakdana

- Narava - kot zdravilo

13.30 - 15.00 odmor za kosilo

15.00 - 16.55 Prof. dr. Maks Tušak: Psihosomatske bolezni današnjega časa

- Značilnosti osebnosti bolnic z rakom na dojki

VIII. SEMINAR IZ CIKLUSA ČLOVEK KOT CELOSTNO BITJE BO 14.10.1998 v hotelu Transturist v Škofji Loki. Kotizacija, ki znaša 11.865,00 SIT, lahko nakažete na ŽR: 50105-603-42791 ali jo poravnate eno uro pred začetkom seminarja.

NE PREZRITE: vsredo, 18. novembra 1998 bo prvi od 10 seminarjev iz ciklusa OSEBNOST IN ZDRAVJE. Seminar je smiselno nadaljevanje ciklusa ČLOVEK KOT CELOSTNO BITJE in je prav tako odobren s strani Zbornice zdravstvene nege za strokovno izpopolnjevanje.

Organizator seminarjev je podjetje EDUCY d.o.o., Trebinska 4, p.p. 3251, Ljubljana
Dodatne informacije: Marijan Musek, tel. 061 1234 447, 1234 446 ali 0609 620 721

Za boljši sluh
SIEMENS *slušni aparati!*

Privoščite vašim ušesom
samo najboljše - PRISMA

NOVO
Avtomatski, popolnoma
digitalni slušni aparati

Naš novi naslov:

GATTON
INTERNATIONAL d.o.o.

Tbilisijška 59, Ljubljana
☎ 061/ 123-50-55, 123-50-50

Zbornica zdravstvene nege Slovenije
Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov
LJUBLJANA

Sekcija upokojenih medicinskih sester

VABILO

Vljudno Vas vabimo, da se udeležite jesenskega izleta po neokrnjenem koščku Slovenije, ki ga organiziramo skupaj s Kompas Holidays

v SREDO 7. OKTOBRA 1998.

Odhod iz Ljubljane bo ob 7. uri zjutraj s Kongresnega trga. Pot nas bo vodila preko Novega mesta do Metlike, kjer si bomo ogledali Metliško klet in poskusili njene dobrote. Ustavili se bomo tudi v tovarni Beti, kjer bo možen tudi nakup. Pot bomo nadaljevali mimo Črnomlja in Dragatuša ter se ustavili na cilju - to je v prelepem krajinskem parku LAHINJA, kjer nas čaka veliko presenečenje. Kosilo bomo imeli v Župančičevem hramu v Dragatušu. V Ljubljano se bomo vrnili v večernih urah. CENA IZLETA: polna cena 5.250 SIT - prispevek posameznika s člansko izkaznico ZZNS - 2.630 SIT.

PRIJAVE: 1. - 2. oktober - Irena Brunček - Kompas Holidays - tel. 1327 127 int. 33-76 - do zasedbe 50 mest v avtobusu.

Pričakujemo Vas in se veselimo srečanja z Vami v Beli krajini!

Predsednica Sekcije upokojenih medicinskih sester

DMSZT Ljubljana

Cilka Potokar

Društvo za oralno zdravje Slovenije

6. DNEVI ORALNEGA ZDRAVJA SLOVENIJE

Kulturni dom Krško, Trg Matije Gubca 2

6. in 7. novembra 1998

PROGRAM:

PETEK, 6. november 1998

- 08.00 - 09.00 Registracija udeležencev
- 09.00 - 09.40 Kulturni program: glasbeni točki
Otvoritev srečanja: B. Marković, D. Homan
Pozdravni nagovori častnih gostov
Kulturni program: otroci VVZ Krško -
- skeč na temo zobozdravstvo
- 09.40 - 10.20 Dunja Piškur - Kosmač:
Preventivno zdravstvo - nov izziv v naslednjem ti-
sočletju
- 10.20 - 10.40 Vesna - Kerstin Petrič:
Program Svetovne zdravstvene organizacije za
zobozdravstvo
- 10.40 - 11.05 Odmor
- 11.05 - 11.10 Kulturni program: glasbena točka
- 11.10 - 11.30 Podelitev priznanj in častnega članstva
- 11.30 - 11.50 Razglasitev rezultatov IV. državnega tekmovanja v
posterjih in podelitev nagrad in priznanj
- 11.50 - 14.30 Odmor za ogled razstav in degustacija zdravju pri-
jazne hrane in pijače
- 14.30 - 14.50 Marjan Premik: Analiza mladinskega zobozdravst-
va v prehodnem obdobju
- 14.50 - 15.10 Edita Gubenšek: Problemi zdravstvene prehrane v
vrtcih in osnovnih šolah
- 15.10 - 15.30 Silva Berk: Izvajanje zobozdravstvene preventive v
vzgojnovarst. ustanovah
- 15.30 - 15.50 Petra Kersnič: Preventiva - smeh in zdravje
- 15.50 - 16.00 Razprava
- 16.00 - 18.00 Izlet v Kostanjevico - zbor pred Kulturnim domom
- 19.00 Skupna večerja v hotelu Sremič - Krško

SOBOTA, 7. november 1998

- 10.00 - 10.05 Kulturni program: glasbena točka
- 10.05 - 10.20 Metka Benčič: Preventivno zobozdravstveno varst-
vo v VVZ
- 10.20 - 10.40 Alojz Ihan: Bakterije - ljubezen - karies
- 10.40 - 11.10 Zdravko Rajić: Preventiva v času nosečnosti
- 11.10 - 11.50 Marja & Tone Stojin: Pristop k boječim pacientom -
socialno problematične družine
- 11.50 Razprava
- ZAKLJUČEK SREČANJA

Tekmovanje učencev osnovnih šol Slovenije v posterjih na temo zobozdrav. preventive in razstava likovnih del otrok VVZ bo potekalo v sejni dvorani Kulturnega doma Krško, 06. novembra 1998 od 9.30 do 11.00.

Ves čas srečanja bo v avli ogled videokasete o zobozdravstveni preventivi v občini Krško in likovna razstava na temo zdrava hrana likovnega društva OKO iz Krškega.

Zdravniška zbornica Slovenije bo udeležbo na seminarju upoštevala za podaljšanje licence.

PRIJAVA ZA UDELEŽBO NA SREČANJU

KOTIZACIJA: 15.000 SIT za člane, 18.000 SIT za nečlane, 6.000 SIT za učitelje, vzgojitelje

Kotizacije v primeru neudeležbe ne povrnemo.

Plačilo kotizacije do 30. oktobra 1998 na žiro račun Društva za oralno zdravje Slovenije pri Agenciji za plačilni promet Celje, številka žiro računa: 50700 - 687 - 80737 ali eno uro pred začetkom srečanja. V tem primeru je cena kotizacije za 5.000 SIT višja.

Prijave zbira: B. Marković in T. Smolej, ZD Krško
telefon: 0608/21-204, faks: 0608/22-037

Rezervacija namestitve: Hotel Sremič, Trg M. Gubca 3, 8270 Krško - telefon: 0608/21-838, faks: 0608/31-006

Častni pokrovitelj: Ministrstvo za zdravstvo R Slovenije
Generalna pokrovitelj: Občina Krško, Zdravstveni dom Krško

Generalni sponzor:

Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije
Organizator: Društvo za oralno zdravje Slovenije
Klanjškova 7, 3000 Celje, tel.: 063/471-747

Častni organizacijski odbor:

prim. Dunja Piškur - Kosmač, dr. med. - državna sekretarka Ministrstva za zdravstvo R Slovenije

Vesna Kerstin - Petrič, dr. med. - svetovalka ministra za zdravstvo R Slovenije

Franč Košir, dipl. jur. - gen. direktor Zavoda za zdrav. zavarovanje R Slovenije

Fani Čeh, prof. - Zavod R Slovenije za šolstvo in šport
Danilo Siter - župan Občine Krško

Rudolf Ladika, dr. med. - direktor Zdravstvenega doma Krško

dr. Stanislav Čuber, dipl. oec. - direktor območne enote Zavoda za zdrav. zavarovanje Krško

Organizacijski odbor:

prim. D. Homan, dr. stom., prim. J. Ladič, dr. stom.,

prim. J. Rebec, dr. stom., M. Trop, L. Križar

B. Marković, dr. stom., D. Blatnik, dr. stom.

S. Strgar, dr. stom., T. Smolej, D. Grubar

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA HEMATOLOŠKIH MEDICINSKIH SESTER IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV

VABI

2. in 3. oktobra 1998

v PORTOROŽ - HOTELI BERNARDIN

na osmo strokovno srečanje

VLOGA ZAPOSLENIH V ZDRAVSTVENI NEGI PRI DIAGNOSTIČNIH IN TERAPEVTSKIH POSTOPKIH

PROGRAM SREČANJA

Petek, 2.10.1998

12.00 Registracija udeležencev

Predstavitve in razstava farmacevtskih pripravkov in
pripomočkov

15.00 Otvoritev srečanja, pozdravi

Predstavitve Splošne bolnišnice Jesenice; Lidija Ahec,
vms

Diagnostični postopki za prepoznavanje bolezni krvi in
krvotvornih organov, vloga medicinske sestre,
Vlasta Slabe, vms, Irena Kovač, vms.

Pomembni dejavniki, ki jih upoštevamo pri pripravi bol-
nika na invazivno diagnostiko in terapevtske posege;
Irena Škoda, vms.; Marjana Božjak, vms.

Odvzem in priprava vzorcev za laboratorijske
preiskave; Darja Žontar, dipl. biol.

Priprava otroka na posege; Marjanca Rožič, vms.

Uporaba "EMLE" pri posegih; Marinka Purkart, vms.

16.30 Odmor

17.00 Štiriletna oskrba "Hickmanovega" katetra pri hemato-
loški bolnici, Meta Ražman, vms.

Aplikacija krvi in krvnih pripravkov, vloga medicinske
sestre; Dragica Šepetavec, vms.

Terapevtska venepunkcija; Marjana Božjak, vms.;
Branka Založnik, vms.

Diagnostična in terapevtska lumbalna punkcija; Irena
Kovač, vms.; Irena Škoda, vms.

Razpravljanje

20.00 Skupna večerja

Sobota, 3.10.1998

9.00 Ogled Splošne bolnišnice Izola - Interni oddelek

Zaključek srečanja

INFORMACIJE UDELEŽENCEM:

Kotizacija za člane Zbornice zdravstvene nege 14.000
SIT, za nečlane 28.000 SIT. Kotizacijo lahko vplačate na
žiro račun ZZNS: 50101-678-48641, sklic na številko
122025-10, s pripisom - za hematološko sekcijo. Potrdilo
o plačani kotizaciji prinesite s seboj. Znesek je možno po-

ravnati pol ure pred začetkom seminarja. Zaradi usklaje-
vanja z ostalimi organizatorji in rezervacij vas prosimo, da
udeležbo potrditev do 28.10.1998 na naslov: Vlasta Slabe,
Klinični center, SPS Interna klinika, Klinični oddelek za
hematologijo, Zaloška 7, 1525 Ljubljana ali po telefonu:
061 13 20 330.

Za rezervacijo hotela pokličite: "Hoteli Bernardin",
telefon 066 475 5104, fax: 066 75 491 do 20.9.1998.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije

Marjana Božjak

SLOVENSKO ZDRUŽENJE
ZA INTENZIVNO MEDICINO

ORGANIZIRA V ČASU SEDMEGA MEDNARODNEGA
SIMPOZIJA INTENZIVNE MEDICINE

ČETRTI SEMINAR ZA MEDICINSKE SESTRE V ENOTAH INTENZIVNE MEDICINE

V SREDO, 23. SEPTEMBRA 1998 OB 9.30

BLLED, FESTIVALNA DVORANA, DVORANA A

Moderatorja: A. Špec-Marn, G. Voga

PROGRAM SEMINARJA

- Elektrokardiogram pri intenzivnem bolniku - M. Horvat
- Rentgenogram prsnih organov na intenzivnem
oddelku - O. Cerović
- Ehokardiografija pri kritično bolnih - G. Voga
- Bronhoskopija na intenzivnem oddelku - P. Hribar
- Endoskopija na intenzivnem oddelku - B. Kocijančič
- Urgentna koronarografija in PTCA na intenzivnem
oddelku - M. Noč
- Motnje acidobaznega ravnovesja - O. Cerović
- Motnje koagulacije pri kritično bolnih - A. Stecher
- Zdravljenje s krvnimi pripravki - kirurški bolnik - T.
Bukovac
- Zdravljenje s krvnimi pripravki - internistični bolnik - H.
Možina
- Alternativni žilni pristopi pri otrocih - Š. Grosek
- Možganska smrt - B. Kremžar
- Delo medicinske sestre z medicinskotehnično opremo
v intenzivni enoti - G. Svilenkovič
- Priprava bolnika in aparature za transezofagealno ul-
trazvočno preiskavo - D. Vodopivec

KOTIZACIJA: Medicinske sestre in tehniki 5700,00 SIT

Udeleženci lahko vplačate kotizacijo na dan seminarja od 8.00 naprej na recepciji v predddverju Festivalne dvorane. Predhodne prijave so zaželeno. Za prijavo lahko uporabite splošno prijavnico, objavljeno v časopisu.

DODATNE INFORMACIJE:

Ognjen Cerović, dr. med., Klinični center Ljubljana, Klinični odd. za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok, Zaloška 7, 1525 LJUBLJANA. Tel.: (061) 132 60 36; Tel./Faks (061) 133 72 62.

Zbornica zdravstvene nege Slovenije
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V ONKOLOGIJI
vabi na

23. STROKOVNI SEMINAR IZ ONKOLOGIJE IN ONKOLOŠKE ZDRAVSTVENE NEGE ZA MEDICINSKE SESTRE

DOJKE - OKRAS ŽENSKÉ IN NJENA BOLEČINA

Radenci, 15. in 16. oktober 1998

Vabimo vas na strokovni seminar, ki bo potekal 15. in 16. oktobra 1998 v Radencih, Hotel Radin.

PROGRAM

15. OKTOBER 1998

- 08.00 Registracija udeležencev
- 09.00 Pozdravni nagovor predsednice sekcije in gostov
- 09.15 - 09.50 PSIHO SOCIALNI POMEN DOJKE ZA ŽENSKO
Dr. Vesna Radonjič - Miholič, spec. klin. psih.
- 09.55 - 10.30 LEPTNA KIRURGIJA DOJK, Prof. dr. Zoran
Arnež
- 10.35 - 11.10 KEMOPREVENTIVA RAKA DOJK IN PRESEJAN-
JE, Doc. dr. Maja Primic - Žakelj, dr. med.
- 11.10 - 11.40 odmor
- 11.40 - 12.15 DIAGNOSTIKA IN KIRURGIJA RAKA DOJK
Doc. dr. Marko Snoj, dr. med.
- 12.20 - 12.55 REKONSTRUKCIJSKA KIRURGIJA DOJKE PO
MASTEKTOMIJI, Prof. dr. Zoran Arnež, dr. med.
- 13.00 - 15.00 KOSILO
- 15.00 - 15.35 POOPERATIVNA ZN BOLNICE Z LEPTNO
OPERACIJO DOJKE, Majda Lužar, VMS
- 15.40 - 16.15 POOPERATIVNA ZN BOLNICE Z RAKOM
DOJKE, Helena Uršič, VMS, stomaterapevt
- 16.20 - 16.55 POOPERATIVNA ZN BOLNICE PO REKON-
STRUKCIJI DOJKE, Majda Lužar, VMS

- 17.00 - 17.35 SAMOPREGLEDOVANJE DOJK IN VLOGA
MEDICINSKIH SESTER PRI ZGODNJEM ODKRI-
VANJU RAKA DOJK
Tatjana Kumar, VMS
- 18.00 - 18.45 Sestanek Razširjenega izvršnega odbora Sekcije
medicinskih sester v onkologiji
- 20.00 SKUPNA VEČERJA
- 16. OKTOBER 1998
- 9.00 - 9.35 KOMBINIRANO ZDRAVLJENJE RAKA DOJK
Doc. dr. Tanja Čufer, dr. med.
- 9.40 - 10.15 ZDRAVSTVENA NEGA BOLNICE Z RAKOM
DOJKE MED OBSEVANJEM IN PO NJEM,
Zdenka Erjavšek, VMS
- 10.20 - 10.55 ZDRAVSTVENA NEGA PRI SISTEMSKI TERAPI-
JI RAKA DOJKE, Albina Bobnar, VMS, dipl. defek-
tolog
- 11.00 - 11.30 odmor
- 11.30 - 12.10 VLOGA PSIHO SOCIALNE REHABILITACIJE PRI
ŽENSKAH Z RAKOM DOJKE, Prim. Marija Vegelj -
Pirc, dr. med.
- 12.15 - 13.00 DISKUSIJA

Drugi dan bo vzporedno s predavanji potekala UČNA
DELAVNICA SAMOPREGLEDOVANJE DOJK pod vod-
stvom Tatjane Kumar, vodilne medicinske sestre Centra
za bolezní dojke Jože Žitnik. Učna delavnica bo potekala in-
dividualno, zato je število udeležencev omejeno in je
potrebna predhodna prijava po telefonu.

*Predsednica sekcije
Brigita Skela - Savič*

NEKAJ SPLOŠNIH INFORMACIJ

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnje-
vanje.

Kotizacija: Kotizacija s skupno večerjo znaša 16.000 SIT
za člane zbornice, za nečlane 30.000 SIT, in jo nakažite na
žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-48641, sklic na številko
00-122-16 s pripisom "za Sekcijo MS v onkologiji", ali pa
znesek poravnate pred pričetkom seminarja.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico ZZNS (člani)
in potrdilo o plačani kotizaciji.

Rezervacija prenočišča: Zdravilišče Radenci, tel. (069)
65-331 ali 66-594.

Organizacijski odbor: B. Skela - Savič, M. Velepíč, A.
Bobnar, M. Logonder

Prijava in informacije: Slavica Hodžić, Onkološki inštitut
Ljubljana, stavba C,
Zaloška c. 2, 1105 Ljubljana - tel.: (061) 13 20 018
faks: (061) 13 14 180

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE
VABI NA

SUPERVIZIJSKO DELAVNICO

ki bo 22. in 23. septembra 1998 v Adergasu 1
(blizu Cerkelj na Grenjskem).

V dveh dneh bomo z aktivnim sodelovanjem v različnih vajah, z igranjem vlog spoznavali svoje funkcioniranje, potrebe, odzivanje, vedenje, komuniciranje ...

Delavnico bo vodila ga. Darja Thaler, predavateljica na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani.

Časovni okvir delavnice:

torek, 22.9.

- 08.30 - 09.00 Registracija in nastanitev
- 09.00 - 12.30 Delavnica
- 12.30 - 14.00 Kosilo
- 14.00 - 17.00 Delavnica
- 17.00 - 18.00 Odmor
- 18.00 - 19.00 Večerja
- 19.00 Družabnost

sreda, 23.9.

- 8.30 - 9.00 Zajtrk
- 9.00 - 13.00 Delavnica
- 13.00 Kosilo

Seminar šteje za strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija, ki znaša:

- 10.000 SIT za člane ZZNS

- 20.000 SIT za nečlane,

vključuje tudi nastanitev in prehrano.

Nakažite jo na žiro račun SEKCIJE ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE, št. 50101-678-48461 SM23 ali ob registraciji. Ob registraciji potrebujete članasko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji. Število udeležencev je omejeno (samo 14), zato je obvezna predhodna pisna prijava do 18.9.1998 na naslov:

SNSU- Mednarodna pisarna ŠOU, Kerstnikova 4,
1000 Ljubljana

Vse prijavljene bomo pisno obvestili o prijavi, zato Vas prosimo za točen naslov. Vse dodatne informacije dobite na tel. št. 064-422-007 (Mateja Vreček).

GOLIAS LABORTEHNIKA

PLASTIKA V MEDICINI 30 LET

Golias s.p., tel: 061/129-12-51

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov
urgentne medicine

VABILO NA

STROKOVNI SEMINAR IN UČNO DELAVNICO

15. in 16.10.1998 v Atomskih toplicah

Vsebina: Podhladitve

Pregretja bolnikov

Zastrupitve

Poškodbe

PROGRAM

15.10.1998, četrtek

- 08.-10 Registracija udeležencev
- 10.00 Uvodni pozdravi
- 10.30 Spec. akad. st. Andrej Bručan, dr. med.: Vpliv povišane zunanje temperature na organizem
- 10.45 Majda Cotič - Anderle, VMS, Slavica Klančar, VMS: Zdravstvena nega pregretega bolnika na urgentnem oddelku
- 11.00 Prim. dr. Andrej Žmavc: Reanimacija pri podhladitvah
- 11.15 Amalija Sazonov, VMS, dipl. org. dela: Zdravstvena nega podhlajenega bolnika
- 11.30 Vida Dolžan, VMS: Triaža nujnih klicev
- 11.45 Dr. Miran Kolar: Položaj bolnika pri transportu
- 12.00 Razprava
- 12.15 Odmor ob kavi
- 12.45 Prim. asist. Martin Možina, dr. med.: Splošno o zastrupitvah
- 13.00 Dr. Jamšek Marija: Zastrupitve z alkoholom
- 13.15 Dr. Mirko Logar: Najpogostejše poškodbe pri alkoholikih
- 13.30 Dr. Marko Gričar: Nujni ukrepi ob akutnih zastrupitvah
- 13.45 Razprava
- 14.00 Odmor za kosilo
- 16.00 Dr. Jamšek Marija: Zastrupitve z gobami
- 16.20 Marjana Božič, VMS, Mojca Homar, VMS: Odvzem in shranjevanje materiala za toksikološko analizo
- 16.40 Simona Smole, ZT, Maruša Brvar, VMS: Zdravstvena nega bolnika z zastrupitvijo na urgentnem oddelku
- 17.00 Razprava
- 20.00 Svečana večerja
- 16.10.1998, petek
- 09.00 Asist. mag. Matej Cimerman, dr. med., Draga Štromajer, VMS: Organizacija travmatološke urgentne službe KC v primeru masovnih nesreč

09.30 Melanija Plančak, VMS, dipl. org. dela: Stres v urgentni medicini in njegovo obvladovanje

09.45 Razprava

10.00 Odmor ob kavi

11.00 Učne delavnice:
Posebnosti mavčenja in aplikacije ortoz pri nemirnih bolnikih
Pristop k bolniku z zastrupitvijo in lavaža želodca

12.00 Sestanek izvršilnega odbora in članov sekcije

13.00 Ogled krajevnih znamenitosti

Rezervacija prenočišč: Hoteli Atomske toplice, tel. 063/829000

Udeležba se šteje za strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija za člane zbornice je 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT in jo, prosim, vplačajte na žiro račun Zbornice: 50101-678-48641 sklic na št.: 0012228 z obveznim pripisom: za sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine ali pred pričetkom seminarja ob prijavi.

Izpolnjene prijave pošljite na naslov: ga. Draga Štromajer, VMS, Urgentni blok, KC, Ljubljana.

Dodatne informacije:
Draga Štromajer, VMS, tel. 061 323 160
Majda Cotič - Anderle, VMS, tel. 061 323 991

Programski odbor: Majda Cotič - Anderle, Maruša Brvar Slavica Klančar, Ivo Kovačič, Miha Okrožnik, Melanija Plančak.

Organizacijski odbor: Vojko Anderle, Vida Dolžan Mojca Homar, Erna Streš, Draga Štromajer Bogdana Winterleitner

Vljudno vabljeni!

*Predsednica sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine
Slavica Klančar, VMS*

ZZN - PEDIATRIČNA SEKCIJA
PROGRAM DVODNEVNEGA STROKOVNEGA SEMINARJA

"OTROK V DIHALNI STISKI, TBC PLJUČ PRI OTROKU"

Škofja Loka od 15. do 16. oktobra 1998
Četrtek: 15.10.1998

09.00 - 10.00 Registracija udeležencev

10.00 - RAZPOZNAVA OTROKA V DIHALNI STISKI, doc. dr. sci. Janez Primožič
NAŠ ODNOS DO STARŠEV HUDO BOLNEGA OTROKA V ZDRAVSTVENEM DOMU IN BOLNIŠNICI, prof. dr. Pavle Kornhauzer

11.00 - 11.45 Odmor

11.45 - ODPRTA IN VZDRŽEVALNA PROSTA DIHALNA POT, prim. dr. Andreja Gostiša

12.30 - 14.00 Kosilo

14.00 - VLOGA MEDICINSKE SESTRE V OTROŠKEM DISPANZERJU PRI OTROKU, KI SE DUŠI, VMS Majda Anžur
VLOGA MEDICINSKE SESTRE PRI TEMELJNIH POSTOPKIH OŽIVLJANJA, VMS Ela Okršlar
KAJ PRIPRAVI MEDICINSKA SESTRA ZA SPREJEM OTROKA V DIHALNI STISKI V BOLNIŠNICI, VMS Minja Petrovič
VLOGA MEDICINSKE SESTRE PRI IZVAJANJU DIAGNOSTIČNO TERAPEVTSKIH UKREPOV PRI OTROKU V DIHALNI STISKI, VMS Klavdija Sosič
ZDRAVSTVENA NEGA OTROKA Z MIKOVISCI-DOZO, VMS Majda Oštir
NAČRT ZDRAVSTVENE NEGE PRI OTROKU S TRAHEOSTOMO V BOLNIŠNICI IN NA DOMU, VMS Mojca Jakomin
PRIKAZ ASPIRACIJE NA LUTKI - Urjenje po skupinah

Petek: 16.10.1998

09.00 - EPIDEMIOLOGIJA TBC PLJUČ, prim. dr. Aleksander Brunčko, dr. med.
ETIOLOGIJA IN KLINIČNA SLIKA PLJUČNE TBC, Maja Kavalar, dr. med.
ZDRAVLJENJE TBC, prim. dr. Aleksander Brunčko, dr. med.
ZDRAVSTVENA NEGA OTROKA S TBC PLJUČ, VMS Petra Žizek

10.45 Odmor

10.30 BRONHOSKOPIJA PRI OTROKU, VMS Breda Papler
NAVODILA ZA IZVEDBO IN OCENO TU-BERKULINSKEGA TESTA, VMS Marjana Bratkovič

INFORMACIJE:

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane ZZNS znaša 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Vplačate jo lahko na žiro račun št.: 50101-678-48641, sklic na številko 0012205 s pripisom "za pediatrično sekcijo", ali pa znesek poravnate uro pred pričetkom seminarja. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji. Rezervacije prenočišča in hotelskih storitev potrdite sami: Hotel Transturist, Škofja Loka, tel.: 064/624-026 ga. Marjana Plešec. Rezervacije prenočišča do 10.10.1998. Dodatne informacije: Cvetka Meolic, tel. 069/32-010 Splošna bolnišnica M. Sobota

PREDSEDNICA PEDIATRIČNE SEKCIJE:
Cvetka MEOLIC

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Sekcija MS in ZT v kardiologiji in angiologiji

Vas vljudno vabi na 3. strokovno srečanje **9. in 10. oktobra 1998 v hotel Casino Perla Nova Gorica****Tema: SRČNO POPUŠČANJE**

Program:

petek, 9.10.1998

- 09.00 - 10.00 Registracija udeležencev
- 10.00 - 10.30 Pozdravne besede in kulturni program
- 10.30 - 11.00 Vzroki in epidemiologija srčnega popuščanja
prim. Herbert Bernhardt, dr. med. Zasebna kardiolog. amb. Nova Gorica
- 11.00 - 11.30 Patofiziologija, preiskave, zdravljenje srčnega popuščanja
as. Matjaž Klemenc, dr. med. Spl. bolnišnica Nova Gorica
- 11.30 - 12.00 Diskusija in odmor
- 12.00 - 12.30 Zdravstvena nega bolnikov s srčnim popuščanjem
Andreja Kvas, VMS KC Ljubljana
- 12.30 - 13.00 Posebnosti zdravljenja otrok s srčnim popuščanjem
as. Tomaž Podnar, dr. med. KC Lj. SPS
Pediatrična klinika
- 13.00 - 13.30 Zdravstvena nega otrok s srčnim popuščanjem
Marija Les, VMS, Andreja Skok, ZT, KC Lj. SPS
Pediatrična klinika
- 13.30 - 15.30 Odmor za kosilo
- 15.30 - 16.00 Rehabilitacija bolnikov s srčnim popuščanjem in ocena delazmožnosti
prof. Irena Keber, dr. med. KC Lj. KO za žilne bolezni Trnovo
- 16.00 - 16.15 Psihične posebnosti bolnikov s srčnim popuščanjem
Marjanca Čuk, VMS KC Lj. KO za žilne bolezni Trnovo
- 16.15 - 16.45 Diskusija in odmor
- 16.45 - 17.15 Otrok - starši - zdravstveni delavci, oblikovanje medsebojnih odnosov
Jelka Pačarič, ZT, Majda Mahmutović, SMS, Marija Les, VMS
KC Lj. SPS Pediatrična klinika
- 17.15 - 17.45 Otroci in domska oskrba
Marjeta Bijec, VMS, Center za zdravljenje bolezni otrok Šentvid pri Stični
- 17.45 - 18.00 Bolnik s srčnim popuščanjem doma - delo patronažne sestre
Renata Trampuž, VMS ZD Ajdovščina
- 20.00 Družabno srečanje in slavnostna večerja v restavraciji Mark

sobota, 10.10.1998

- 10.00 - 10.30 Transplantacija srca
- 10.30 - 11.15 Zdravstvena nega bolnika po presaditvi srca
Vera Čepon, VMS KC Lj. KO za kardiovask. krg
- 11.15 - 11.30 Življenje z novim srcem - osebne izkušnje
- 11.30 - 12.00 Diskusija, zaključek seminarja in sestanek izvršilnega odbora sekcije
- 12.00 Kosilo v hotelu Casino Perla
- Udeležba na seminarju se prizna kot strokovno izobraževanje. Cena kotizacije je 15.000 SIT za člane in 30.000 SIT za nečlane ZZNS. Nakažite jo na ŽR ZZNS: 50101-678-48641 sklic na 0012231. V kotizacijo je všteta udeležba na seminarju, zbornik predavanj, osvežilne pijače in prigrizek med odmori in skupna večerja v petek. Seminar bomo zaključili s kosilom v soboto. Cena kosila je všteta v ceno petkovega polpenziona. Prenosišče rezervirajte na tel.: 065 12 630 do 2. oktobra 1998. Cena polpenziona v enoposteljni sobi je 10.000 SIT, v dvoposteljni sobi pa 8.600 SIT. Pismene prijave za seminar pošljite do 10. septembra 1998 na naslov: KC LJUBLJANA, Klinični oddelek za kardiologijo Lidija Marinč, Zaloška 7, 1000 Ljubljana
Informacije: Lidija Marinč, tel.: 061 131 31 13 int. 49-34
Organizacijski odbor: Friderik Tratnik, Marjanca Čuk, Irma Urh, Lidija Marinč

VABLJENI!

ONKOLOŠKI INŠTITUT LJUBLJANA vabi na

TEORETIČNI DEL FUNKCIONALNEGA IZOBRAŽEVANJA IZ ZDRAVSTVENE NEGE BOLNIKA, KI PREJEMA SISTEMSKO TERAPIJO

ki bo v dneh od 18. - 20. novembra 1998**na Onkološkem inštitutu Ljubljana,**

predavalnica, stavba C

PROGRAM:**SREDA, 18.11.1998****I. UVOD**

- 08.50 - 9.00 PREDSTAVITEV IZOBRAŽEVANJA,
Marina Velepčič, VMS
- 9.00 - 9.45 KAJ JE RAK?, Doc. dr. A. Peter Fras
- 9.50 - 10.35 POGOSTNOST RAKA IN PREŽIVETJE RAKAVIH
BOLNIKOV, Prof. dr. Vera Pompe - Kim
- 10.40 - 11.10 RAZVOJ ONKOLOŠKE ZN,
Marina Velepčič, VMS
- 11.10 - 11.30 odmor
- 11.30 - 12.15 SISTEMSKO ZDRAVLJENJE RAKA,
Prim. Jožica Červek, dr. med.

- 12.20 - 13.05 UVAJANJE NOVIH NAČINOV SISTEMSKEGA ZDRAVLJENJA RAKA, Branko Zakotnik, dr. med.
 13.10 - 13.55 CITOSTATIKI,
 Monika Sonc, mag., spec. klinične farmacije
 13.55 - 15.00 KOSILO

II. STRANSKI UČINKI SISTEMSKEGA ZDRAVLJENJA

- 15.00 - 16.30 STRANSKI UČINKI CITOSTATSKEGA ZDRAVLJENJA, Doc. dr. Tanja Čufer, dr. med.
 16.35 - 17.20 PODPORNO ZDRAVLJENJE OB CITOSTATSKEM ZDRAVLJENJU,
 Olga Cerar, dr. med.
 17.25 - 18.10 STRANSKI UČINKI HORMONSKE TERAPIJE IN IMUNOTERAPIJE, Doc. dr. Borut Štabuc, dr. med.

ČETRTEK, 19.11.1998

III. ZN BOLNIKA ZDRAVLJENEGA S SISTEMSKIM ZDRAVLJENJEM

- 08.00 - 8.45 PRIPRAVA BOLNIKA NA SISTEMSKO ZDRAVLJENJE, Peter Koren, VMT
 08.50 - 9.35 OPAZOVANJE BOLNIKA OB APLIKACIJI SISTEMSKE TERAPIJE, Peter Koren, VMT
 09.40 - 10.25 ZN PRI POŠKODBI USTNE SLUZNICE
 Brigita Skela - Savič, VMS
 10.25 - 10.55 odmor
 10.55 - 11.25 ZN PRI ALOPECIJI IN POŠKODBI KOŽE,
 Breda Slekovec - Kolar, VMS
 11.30 - 12.00 EKSTRAVAZACIJA IN VNETHJE VEN,
 Jelka Piškur, VMS
 12.05 - 12.35 ZN PRI PRIZADETOSTI PREBAVNEGA SISTEMA, Olga Koblar, VMS
 12.40 - 13.40 KOSILO
 13.45 - 14.15 ZN BOLNIKA Z NEVTROPENIJO, TROMBOCITOPENIJO IN ANEMIJO, Metka Zajc, VMS
 14.20 - 14.50 ZN BOLNIKA S PRIZADETOSTJO UROPOET-SKEGA TRAKTA, Metka Bricelj, VMS
 14.55 - 15.25 ZN BOLNIKA S PRIZADETOSTJO PERIFERNEGA IN CNS SISTEMA,
 Albina Bobnar, VMS, prof. defektologije
 15.25 - 15.45 odmor
 15.45 - 16.15 ZN BOLNIKA, KI PREJEMA RASTNE DEJAVNIKE IN IMUNOMODULATORJE,
 Brigita Skela - Savič, VMS
 16.20 - 17.05 VLOGA MEDICINSKE SESTRE PRI PSIHIČNI PODPORI BOLNIKA OB IN PO SISTEMSKEM ZDRAVLJENJU,
 Albina Bobnar, VMS, prof. defektologije
 20.00 SKUPNA VEČERJA

PETEK, 20.11.1998

IV. PRIPRAVA IN APLIKACIJA CITOSTATIKOV

- 8.15 - 8.50 VARNO DELO S CITOSTATIKI
 Darja Musič, VMS

- 8.55 - 10.40 PRIPRAVA CITOSTATIKOV ZA APLIKACIJO IN STANDARDNI NAČINI APLIKACIJE CITOSTATIKOV, Marika Horvat, VMS
 OGLED ENOTE ZA AMBULANTNO KEMOTERAPIJO

- 10.40 - 11.00 odmor
 11.00 - 12.30 NOVI NAČINI APLIKACIJE CITOSTATIKOV
 - venska valvula, arterijska valvula, elastomerska črpalka, Brigita Skela - Savič, VMS
 Gordana Lokajner, VMS, Tatjana Žargi, VMS
 12.30 - 13.15 CENTRALNA PRIPRAVA CITOSTATIKOV
 Monika Sonc, mag. specialist klinične farmacije
 13.15 ZAKLJUČEK
 Marina Velepich, VMS

Izobraževanje je namenjeno višjim medicinskim sestram, ki pripravljajo in aplicirajo citostatike in predstavlja prvi del funkcionalnega izobraževanja, ki se bo v letu 1999 nadaljevalo s 120-urnim praktičnim delom.

Cena tridnevnega izobraževanja z zbornikom je 50.000 SIT. Kotizacijo se nakaže na žiro račun Onkološkega inštituta Ljubljana št.: 50103-603-45-793 s pripisom "izobraževanje VMS" ali znesek poravnava pred pričetkom izobraževanja.

Prosimo kandidatke, da se do 10.10.1998 pisno prijavijo na naslov: Marina Velepich, Direktorica za ZN Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška c. 2 1000 LJUBLJANA

Za dodatne informacije
 lahko pokličete na tel. 061/13 20 018.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
 SEKCIJA KIRURŠKIH MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

STROKOVNI SEMINAR

Kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Vabimo Vas na strokovni seminar,

ki bo 22. in 23. oktobra 1998 v Novi Gorici v prostorih PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA

Program:

Četrtek, 22. oktobra 1998

- 09.00 Registracija udeležencev
 10.00 Svečani del
 Kulturni program
 Nagovor predsednice Sekcije kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov
 Pozdravi gostov
 Predstavitve mesta Nova Gorica - videokaseta
 10.45 Odmor s kavo

Strokovni del

- 11.00 Poškodbe udov in režnji
Igor Pavlin, dr. med., kirurg specialist
- 11.45 Posebnosti zdravstvene nege bolnika z mikrovaskularnim režnjem
Damjana Polanc, VMS, Valentina Rajsar, ZT
- 12.30 Odmor za kosilo
- 14.30 Dokumentiranje v zdravstveni negi
Greta Zver, VMS, dipl. org. dela
Irma Rijavec, VMS, Anka Terseglav, VMS
- 16.30 Strokovni ogled Bolnišnice dr. Franca Derganca v Šempetru
Organiziran prevoz v Staro Gorico (potni listi).
- 19.30 Povratak v hotel
- 20.30 Skupna večerja v Hotelu Sabotin

Petek, 23. oktober 1998

- 09.00 Rak mehurja
Bogdan Breclj, dr. med., kirurg specialist
- 09.45 Zdravstvena nega bolnika z rakom mehurja
Irma Rijavec, VMS, Savin Hmeljak, ZT
- 10.45 Odmor s kavo
- 11.00 Komuniciranje v zdravstvenem timu
G. Klara Ramovš, ELITE
- 12.15 Zaključek seminarja

ORGANIZACIJSKI ODBOR: Greta Zver, Irma Rijavec, Jelena Alkhatib in Ožji organizacijski odbor Kirurških medicinskih sester Splošne bolnišnice Šempeter pri Novi Gorici.

INFORMACIJE UDELEŽENCEM

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje in se upošteva pri napredovanju.

Rezervacije prenočišč sprejemata Hotel Perla in Hotel Park do 12.10.1998.

Hotel Perla (Tel. št. 065/28-890)

Hotel Park (Tel. št. 065/126-020)

Kotizacija za člane Zbornice zdravstvene nege Slovenije je 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT.

Kotizacijo nakažite na ZDMSZTS, na tekoči račun št.: 50101-678-48641, z obveznim pripisom "za Sekcijo kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov", na sklicno št.: 00 122 14.

Registracija: Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico ZZNS in potrdilo o plačani kotizaciji.

Prijave za seminar

Prosimo, da se za seminar prijavite pisno do 12.10.1998 na naslov: Jelena Alkhatib, Ginekološka klinika

Klinični center Ljubljana/II. nadstropje

Zaloška 7, 1525 Ljubljana

Vljudno vabljeni!

Predsednica Sekcije kirurških medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov

Greta Zver

Zbornica zdravstvene nege

Endokrinološka sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije vabi na

dvodnevno strokovno srečanje

27. in 28. novembra 1998. Srečanje bo v veliki konferenčni dvorani hotela Terme v Čatežu.

Posebnosti zdravstvene nege in zdravstvene vzgoje pri sladkornem bolniku.

PETEK, 27.11.1998

- 10.00 - 11.00 Registracija udeležencev in ogled farmacevtske razstave
- 11.00 - 11.15 Otvoritev srečanja in pozdravi gostov
- 11.15 - 11.45 Prim. Miha Koselj, dr. med. - Diagnostika in nova klasifikacija sladkorne bolezni
- 11.45 - 12.30 Elizabeta Stepanovič, sms - Test OGT; pripomočki in metode dela, kapilarni in venozni odvzem krvi
- 12.30 - 13.00 Marjeta Tomažič, dr. med. - Prehrana nosečnic s sladkorno boleznijo
- 13.00 - 15.00 ODMOR ZA KOSILO IN OGLED RAZSTAVE
- 15.00 - 15.30 Doc. dr. Marko Medvešček, dr. med. - Spontana hipoglikemija
- 15.30 - 16.00 Mojca Mikuš, vms - Zdravstvena nega bolnika z insulinom, predstavitev izvedbe stradalnega testa
- 16.00 - 16.30 ODMOR - KAVA - SOK
- 16.30 - 17.00 Prim. Miha Koselj, dr. med. - Priprava sladkornega bolnika na preiskave in posege
- 17.00 - 17.30 Brigita Fritsch, sms - Zdravstvena nega sladkornega bolnika pri pripravi na preiskave in posege
- 17.30 Aktualna problematika članic in članov Endokrinološke sekcije
Novosti: Mateja Tomažin - Šporar, vms
Mira Slak, sms
- 20.00 SVEČANA VEČERJA z živo glasbo

SOBOTA, 28.11.1998

- 09.00 - 09.45 Prim. Franc Mrevlje, dr. med. - Zdravljenje sladkorne bolezni z zdravili
- 09.45 - 10.30 Prim. mag. Matjaž Vrtovec, dr. med. - Razlike v vsebini zdravstvene vzgoje za sladkorne bolnike tip 1 in tip 2
- 10.30 - 11.00 Milena Bohnec, vms, prof. soc. ped. - Pomen zdravstvenovzgojnega dela pri sladkornih bolnikih, predstavitev posameznih učnih ur ter oblikovanje standardov edukacije
- 11.00 - 11.30 ODMOR - KAVA, SOK
- 11.30 - 12.00 Mira Slak, sms - Pomen zdravstvenovzgojnega dela na področju diabetičnega stopala

- 12.00 - 12.30 Mateja Tomažin - Šporar, vms, Klavdija Čuček - Trifkovič, vms, prof. zdrav. vzg. - Prikaz možnih pripomočkov pri zdravstveno-vzgojnem delu, s poudarkom na izdelavi plakatov z različnimi vzgojnimi vsebinami
- 12.30 - 13.00 Doc. dr. Alenka Kobolt, dipl. psh. - Samopodoba; vpliv pozitivne samopodobe na uspeh zdravstvenovzgojnega dela
- 13.00 - 13.15 Milena Bohnec, vms, prof. soc. ped. - Predstavitel videokasete "Zdrava prehrana" - videoprojekcija
- 13.15 Predstavitel priročnika "Sladkorna bolezen" za medicinske sestre in zdravstvene tehnike. Zaključek z diskusijo

Kotizacija za člane ZZNS znaša 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Nakažite jo na ŽR 50101-678-48641 sklic na 00-12218, s pripisom za Endokrinološko sekcijo. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o vplačani kotizaciji. Dodatne informacije: Mateja Tomažin - Šporar, vms. tel.: 134-31-68.

Rezervacija prenočišča: Prenočišča so predhodno rezervirana v hotelu Terme v Čatežu. Rezervacijo postelj opravite sami na telefonsko številko 0608 35 903 sklic: za Endokrinološko sekcijo. Prosimo, da do 09.11.1998 potrdite rezervacijo sobe, kontaktna oseba je ga. Tatjana Pohar.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije: Helena Kristina Peric, vms.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAV.
TEHNIKOV V SOCIALNIH ZAVODIH vabi na

PETO DVODNEVNO STROKOVNO SREČANJE

ki bo 22. in 23. oktobra 1998 v Mariboru
- Zavarovalnica Triglav, Cankarjeva ulica 3.
Četrtek, 22.10.1998

- 08.30 - 09.30 Registracija udeležencev
- 09.30 - 10.00 Uvodni govor predsednice sekcije in predsednice organizacijskega odbora
Pozdrav direktorice Doma upokojencev "Danice Vogrinec" Maribor, g. Marije Švajncer
- 10.00 - 10.30 Zdravstvena nega starostnika v prihodnosti, g. Marija Švajncer, vms, dipl. org. dela
- 10.30 - 11.00 Odmor
- 11.00 - 11.30 Akutno poslabšanje zdravstvenega stanja starostnika v Domu upokojencev Maribor, Rosana Žvegljč - Dimčič, spec. spl. med.

- 11.30 - 12.45 Zdravstvena nega varovanja s povišano telesno temperaturo v Domu upokojencev, Nuša Lenar, vms, in Tatjana Majerič, vms
- 12.45 - 13.00 Skinsept mucosa - sodobni antiseptik za sluznice, Milena Skubic, prof. zdrav. vzgoje
- 13.00 - 15.00 Kosilo
- 15.00 - 15.45 Pomen in vloga fizioterapevta Seifried, viš. fizioterapevt
- 15.45 - 16.30 Funkcionalna delovna terapija v obravnavi starostnika, Evalda Bizjak, viš. del. terapevt
- 16.30 - 17.00 Prikaz video kasete - Kakovost življenja v Domu upokojencev v Mariboru
- 17.00 Družabno srečanje in skupna večerja

Petek, 23.10.1998

- 09.00 - 09.45 Zgodnje odkrivanje oseb z demenco, Igor Radovič, klin. psih.
- 09.45 - 10.00 Odmor
- 10.00 - 10.45 Prislunimo sebi in varovancu - bodimo blizu težko bolnim in umirajočim, Majda Brumec, vms
- 10.45 - 11.30 Vloga prostovoljnega dela v Domu upokojencev Maribor, Danica Matjanec, dipl. soc. del.
- 11.30 - 12.00 Razprava in zaključek seminarja
Ogled Doma upokojencev "Danice Vogrinec" Maribor (enota Podbrezje in enota Tabor).

Obvestila: Seminar je priznan kot strokovno izobraževanje. Kotizacija za člane Zbornice zdravstvene nege Slovenije znaša 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Plačate lahko na žiro račun ZDMSZT - ZZN Slovenije: 50101-678-48641, sklic na štev.: 00 122, s pripisom - sekcija v socialnih zavodih ali pa znesek poravnate pred pričetkom seminarja.

Ob registraciji potrebujemo člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Prijave za seminar pošljite do 15. oktobra 1998 na naslov: Vlasta Mlekuž, Dom upokojencev "Danice Vogrinec" Maribor, Čufarjeva 9, Maribor.

Hotel: Zaželena je individualna rezervacija prenočišča v hotelu OREL: (062) 26 171, faks: (062) 28 497.

Dodatne inf. dobite pri Vlasti Mlekuž, tel. št. (062) 511 251 ali pri Mileni Križaj, tel. št. (061) 573 319.

Predsednica org. odbora: Vlasta Mlekuž

Predsednica strokovnega odbora: Milena Križaj

Predsednica sekcije: Milena Križaj

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Psihiatrična in nevrološka sekcija

SODELOVANJE SVOJCEV V PROCESU ZDRAVLJENJA IN ZDRAVSTVENE NEGE

PETEK, 2.10.1998

SB Maribor, Oddelek za psihiatrijo, Pohorski dvor
PROGRAM

- 09.15 - 10.00 registracija udeležencev z jutranjo kavico
10.00 - 10.45 Psihiatrični bolnik in družinska psihodinamika
mag. Franček Smole, prof. def.
10.50 - 11.35 Osebe s psihozo in njihovi bližnji
Ladi Škerbinek, VMS, prof. ped., Brane Kogovšek,
VMT, prof. def.
11.40 - 12.25 Oblike in načini dela s starši otrok, ki so na zdravljenju na oddelku Službe za otroško psihiatrijo v Ljubljani
Jozica Peterka Novak, VMS, prof. soc. ped.
12.25 - 13.00 odmor, prigrizek
13.00 - 14.00 Sodelovanje svojcev pri zdravljenju alkoholikov
a. Priprava svojcev za sozdravljenje v skupini,
Ivana Bohak, viš. soc. delavka

b. Svojec v zdravljenju, Milena Drakšič, VMS

c. (Ne-) Vključevanje svojcev z duševno boleznijo ali osebnostno motnjo v sozdravljenje
dr. Angelca Ficko Zalokar, spec. psihiater
diskusija

ogled Psihiatričnega oddelka Pohorski dvor

16.00

konec srečanja

Izobraževanje je priznано kot strokovno izpopolnjevanje.
Kotizacija za člane zbornice znaša 7.000 SIT.

Nakažete jo lahko na ŽR ZZNS 50101-678-48641, z obvezno sklicno številko 00 12207.

Prijavite se lahko do 29.9.1998 na naslov:

Marija Mrak, Klinični oddelek za mentalno zdravje, Zaloška 29, Ljubljana.

Dodatne informacije: Marija Mrak, tel. 061 140 20 30

ali Livio Kocina, tel. 041 682 111.

Prosimo Vas, da s seboj prinesete potrdilo o plačani kotizaciji in člansko izkaznico ZZNS.

Strokovno-organizacijski odbor:

Marija Mrak, Ladi Škerbinek, Livio Kocina, Vera Edšid in Drago Vorih.

Predsednica sekcije:

Marija Mrak

PODJETJE ZA MARKETING ORTOPEDSKIH IN REHABILITACIJSKIH PRIPOMOČKOV, OPREME IN STORITEV

Naše poslovalnice:

1. Glavni trg 9, Maribor; tel.: 062/224-522
2. Splošna Bolnišnica Maribor, Ljubljanska 5, Maribor; tel.: 0609/624-486
3. NOGICA-NOGA, Trg revolucije 9, Maribor; tel.: 062/3002-880
4. POSLOVNI CENTER SONCE, Rogaška Slatina; tel.: 063/813-968

SOČA MEDICO d.o.o. - UPRAVA: Partizanska 77, Maribor; tel.: 062/2295-240, 2295-241

Kaj vse je v naših trgovinah:

- ♦ širok program ortopedskih pripomočkov
- ♦ celoten program rehabilitacijskih pripomočkov
- ♦ velika izbira ortopedske obutve
- ♦ posebna skrb za sladkorne bolnike in bolnike z inkontinenco

DOSTAVA NA DOM ZA TEŽJE PRIPOMOČKE!

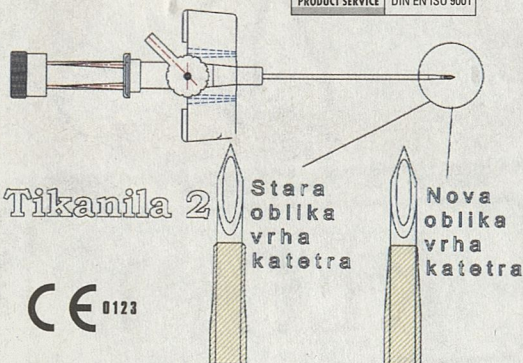
SOČA MEDICO d.o.o. je POGODBENI PARTNER ZZNS.

ŽELIMO SI SODELOVATI Z MEDICINSKIMI SESTRAMI. POKLIČITE NAS NA ŠTEVILKO 062 / 2295-240.

ti k

Quality system
certified to
DIN EN ISO 9001

Tikanila 2

OPIS PODJETJA *Smo edini slovenski proizvajalec nekaterih medicinskih pripomočkov za enkratno uporabo. V zadnjem obdobju smo se temeljito posvetili tehnološkim izboljšavam in kakovosti svojih izdelkov. Plod teh prizadevanj so nove tehnološke rešitve, s katerimi je naša intravenska kanila postala konkurenčna intravenski kanili najbolj znanih svetovnih proizvajalcev. Poleg intravenske kanile z dvema vhodom (Tikanila 2) ponujamo odslej tudi intravensko kanilo z enim vhodom (Tikanila 1) in mandrene. Novost v našem programu pa je tudi sistem za klizmo. Obiščite nas na sejmu "MEDILAB" in se prepričajte.*

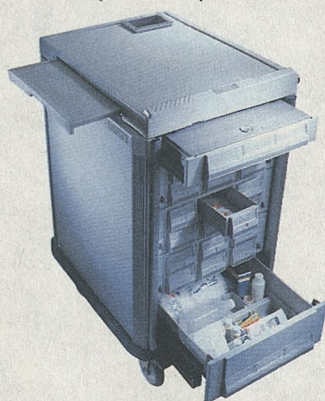
PROIZVODNI PROGRAM *Serijski proizvodnja:* injekcijske igle, intravenske kanile, mandreni za intravenske kanile, sistemi za natančno doziranje infuzije in transfuzije, priključne igle za hemodializo, seti za subanahroidno anestezijo, set za vpihovanje kisika, katetri, sonde in priključki. *Posebni program:* katetri za sklerozacijo varic, identifikirni trakovi, seti in igle za punkcijo toraksa, punkcijske igle in razne specialne igle po naročilu.

TOVARNA IGEL KOBARID D.O.O.

GORIŠKA CESTA 5A, 5222 KOBARID, SLOVENIJA, TEL.: 00386 (065) 85 020, FAX: 00386 (065) 85 142, E-MAIL: TIKKOBARID@SIOL.NET
KONTAKTNA OSEBA: BRANKO VELIŠČEH

20 let (1978-1998)

Voziček za razvoz zdravil

Razvoj in proizvodnja medicinske opreme za bolnišnice, zdravstvene domove in opreme za specialna vozila; nadgradnja vozil in predelava vozil v specialna vozila.

PROIZVODNI PROGRAM OPREME ZA BOLNIŠNICE IN ZDRAVSTVENE DOMOVE:

- oprema za intenzivne nege in bolniške sobe: stropni stativi in nadposteljne linije s tirmičnim sistemom
- aparati v različnih izvedbah za: kisikoterapijo, inhalacijo, aspiracijo, trajne drenaže, mobilne enote za reanimacijo
- izvedbena dela z dobavo centralnih razvodov medicinskih plinov v objektu, vključno s signalizacijo za nadzor delovanja sistema.

PROIZVODNI PROGRAM SPECIALNIH VOZIL:

- oprema za specialna vozila, nadgradnja in predelava vozil v specialna vozila:
- za medicinske namene: urgentna, sanitetna in patронаžna vozila
- vozila za posebne namene: specialna policijska vozila in druga vozila po naročilu uporabnika.

Generalno zastopstvo za:

marquette/HELLIGE in BERCHTOLD

MEDICOP D.O.O.

OBRTRNA ULICA 43, 9000 MURSKA SOBOTA, TEL.: +386 / 69 31 725, 31 726, FAX: +386 / 69 31 203

KONTAKTNA OSEBA: ALEKSANDER PODLUNŠEK

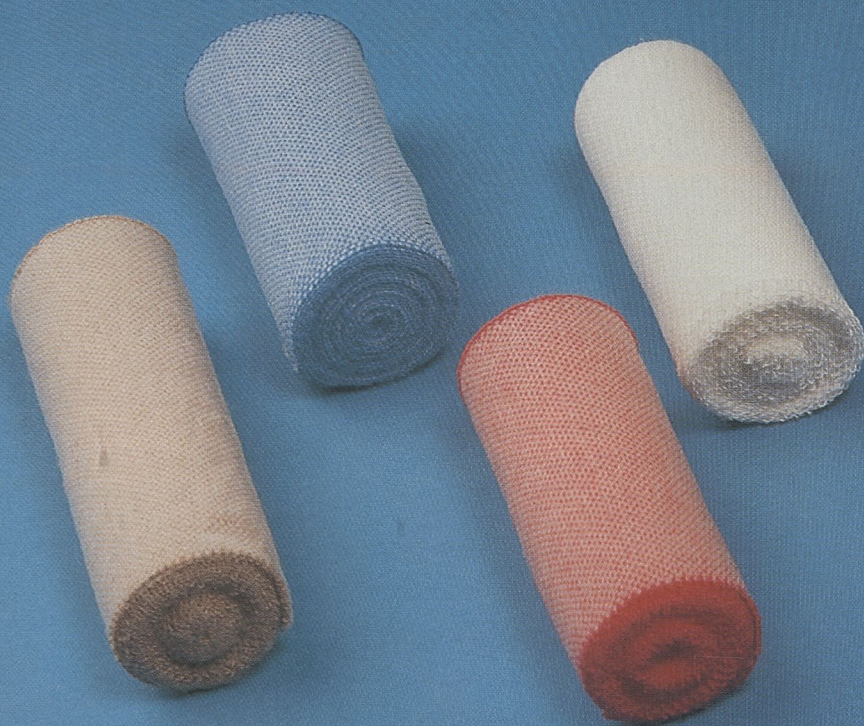
KLOPI PRENAŠAJO VIRUS KLOPNEGA MENINGOENCEFALITISA

KLOPI

ZAVARUJMO SE S CEPLJENJEM

**Informacije: INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
ZAVODI ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO**

Povoji Vivamax

Povoji Vivamax in Vivamax color so tanki elastični povoji iz mešanice viskoze in poliestra, s tkanim robom. So 100% raztegljivi. Uporabljajo se kot pritrdilni povoji, še posebej pa so zanesljivi pri povijanju členkov, zgibov, stožčastih in okroglih delov telesa.

Povoji so posamično pakirani v celofanski ovoji, potem pa še v zloženke. So beli (Vivamax) in tudi rjave, modre in roza barve (Vivamax color).

Vsi dodatni podatki so vam na voljo pri naših dobaviteljih ali pa kar v Tosami (tel.: 061 714 611).

 TOSAMA

ISO 9001 GMP

Lekadol[®]

paracetamol

Univerzitetna knjižnica Maribor

S

P 2289/6, 1998

199803746,9

COBISS

UČINKOVIT pri:

- glavobolu
- pooperativnih bolečinah
- zniževanju vročine.

VAREN za:

- bolnike z **ulkusno boleznijo**, ker ne povzroča prebavnih stranskih učinkov.
- **astmatike**, ker zelo redko povzroči bronhospazem.
- **otroke**, ker ne povzroča Reyevega sindroma.
- **lažšanje pooperativnih bolečin**, ker ne vpliva na hemostazo.

PRIMEREN

- tudi za **dojenčke in male otroke**.

Proti bolečinam, toda brez želodčnih težav!

Natančnejše podatke o zdravilu dobite pri proizvajalcu.

050696-SLO